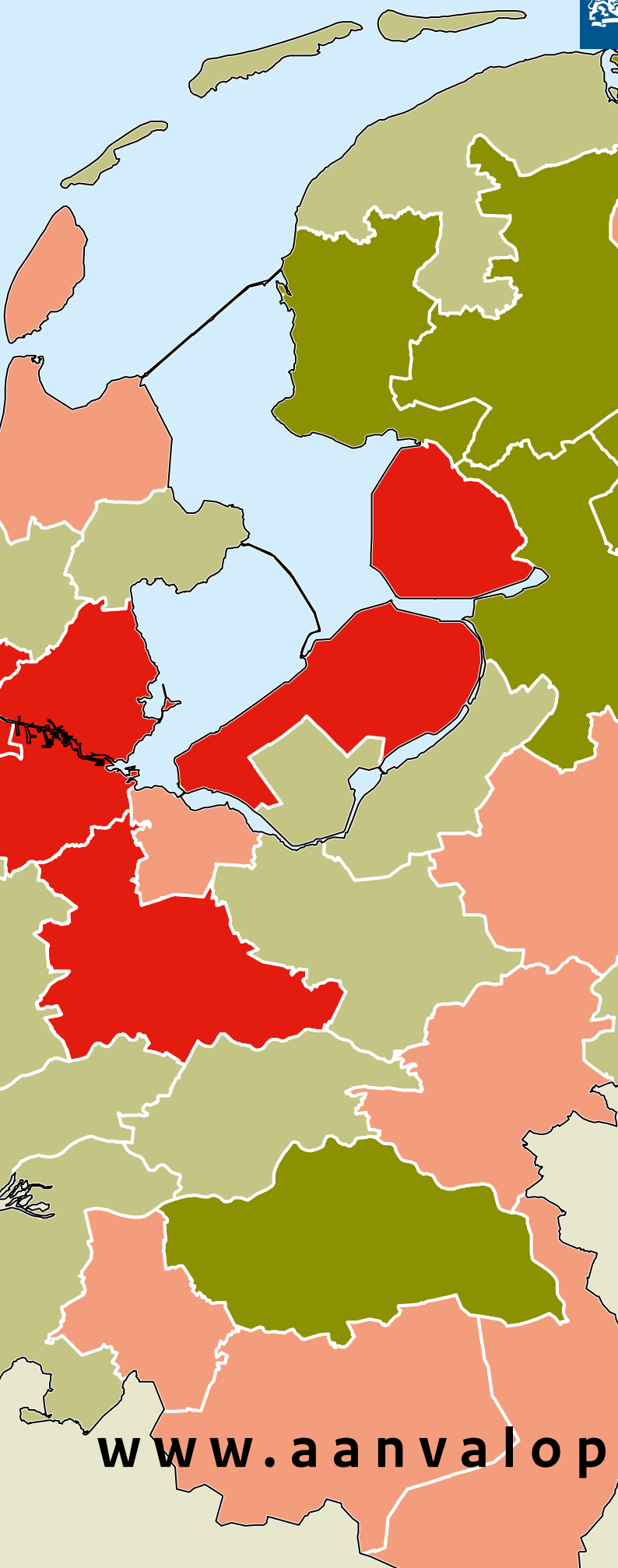

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Bijlage

VSV-brief 2012

Nieuwe voortijdig schoolverlaters

Convenantjaar 2010-2011
Voorlopige cijfers

www.aanvalopschooluitval.nl

RMC-regio's met contactgemeenten
Bron: DUO

Overzicht RMC-regio's Nederland
Bron: DUO

Deze bijlage bevat kaarten op landelijk en regionaal niveau. Bovenstaande kaart dient samen met de RMC-regiolijsjt als navigatiehulpmiddel bij het gebruik van de Bijlage.

Alle gemeenten in Nederland registreren (potentiële) voortijdig schoolverlaters (vsv'ers) en zorgen ervoor dat ze via een geschikt onderwijs- of arbeidstraject alsnog een startkwalificatie halen. Dit is minimaal een diploma op vwo, havo of mbo 2 niveau. Een jongere is volledig leerplichtig tot en met het schooljaar waarin hij of zij 16 jaar wordt. Daarna geldt voor alle jongeren tot 18 jaar de kwalificatieplicht. Jongeren tot 18 jaar zonder startkwalificatie vallen onder de Leerplichtwet. Dit is een gemeentelijke taak. 18-plussers vallen onder de RMC-wetgeving, een regionale taak.

Gemeenten participeren in één van de 39 RMC-regio's (Regionale Meld- en Coördinatiefunctie). Elke RMC-regio heeft één contactgemeente. Deze gemeente coördineert de melding en registratie van voortijdig schoolverlaters door scholen.

Op www.aanvalopschooluitval.nl staat meer informatie over de RMC-regio's onder het kopje 'RMC-regio'.

RMC-regio	Contactgemeente
1 Oost-Groningen	Veendam
2 Noord-Groningen-Eemsmond	Delfzijl
3 Centraal en Westelijk Groningen	Groningen
4 Friesland Noord	Leeuwarden
5 Zuid-West Friesland	Súdwest-Fryslând
6 Friesland-Oost ('De Friese Wouden')	Smallingerland
7 Noord- en Midden Drenthe	Assen
8 Zuid-Oost Drenthe	Emmen
9 Zuid-West Drenthe	Hoogeveen
10 IJssel-Vecht	Zwolle
11 Stedendriehoek	Apeldoorn
12 Twente	Enschede
13 Achterhoek	Doetinchem
14 Arnhem/Nijmegen	Nijmegen
15 Riverenland	Tiel
16 Eem en vallei	Amersfoort
17 Noordwest-Veluwe	Harderwijk
18 Flevoland	Lelystad
19 Utrecht	Utrecht
20 Gooi en Vechtstreek	Hilversum
21 Agglomeratie Amsterdam	Amsterdam
22 West-Friesland	Hoorn
23 Kop van Noord-Holland	Den Helder
24 Noord-Kennemerland	Alkmaar
25 West-Kennemerland	Haarlem
26 Zuid-Holland Noord	Leiden
27 Zuid-Holland-Oost	Gouda
28 Haagland/Westland	Den Haag
29 Rijnmond	Rotterdam
30 Zuid-Holland-Zuid	Dordrecht
31 Oosterschelde regio	Goes
32 Walcheren	Middelburg
33 Zeeuwsch-Vlaanderen	Terneuzen
34 West-Brabant	Breda
35 Midden-Brabant	Tilburg
36 Noord-Oost-Brabant	s-Hertogenbosch
37 Zuidoost-Brabant	Eindhoven
38 Gewest Limburg-Noord	Venlo
39 Gewest Zuid-Limburg	Heerlen

www.aanvalopschooluitval.nl

Inhoudsopgave

1.	Nationaal perspectief	2
2.	De RMC-regio's	3
3.	De gemeenten	9
4.	De onderwijsinstellingen	12
5.	Onderwijskenmerken nieuwe vsv'ers	18
6.	Achtergrondkenmerken vsv'ers	21
7.	Bronnen en berekeningswijze	25
INDEX	Tabellen en figuren	27
INDEX	Afkortingen en begrippen	28

1. Nationaal perspectief

Nederland richt zich op het voorkómen van schooluitval. Het kabinet Rutte-Verhagen heeft als doel om het maximaal aantal nieuwe vsv'ers terug te brengen tot 25.000 in 2016. Dit is een aangescherpte doelstelling ten opzichte van het kabinet Balkenende IV. Dat kabinet wilde het aantal nieuwe vsv'ers in tien jaar terugbrengen van 71.000 in 2002 tot 35.000 in 2012. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het landelijk aantal nieuwe vsv'ers in 2010-2011 en de relatieve ontwikkeling ten opzichte van 2005-2006.

Op landelijk niveau zijn er tussen 1 oktober 2010 en 1 oktober 2011 38.600 nieuwe vsv'ers bijgekomen. Dit cijfer is gebaseerd op een scherper beeld dan voorheen¹. Het landelijke percentage vsv'ers is in het schooljaar 2010-2011 gedaald tot 2,9%. In het voortgezet onderwijs (vo) daalde het vsv-percentage tot 1,0% en in het middelbaar beroepsonderwijs (mbo) tot 7,2%.

De cijfers van 2010-2011 betreffen voorlopige cijfers. De cijfers tot en met schooljaar 2009-2010 betreffen wel definitieve cijfers. In het najaar van 2012 worden de definitieve cijfers van schooljaar 2010-2011 verwacht.

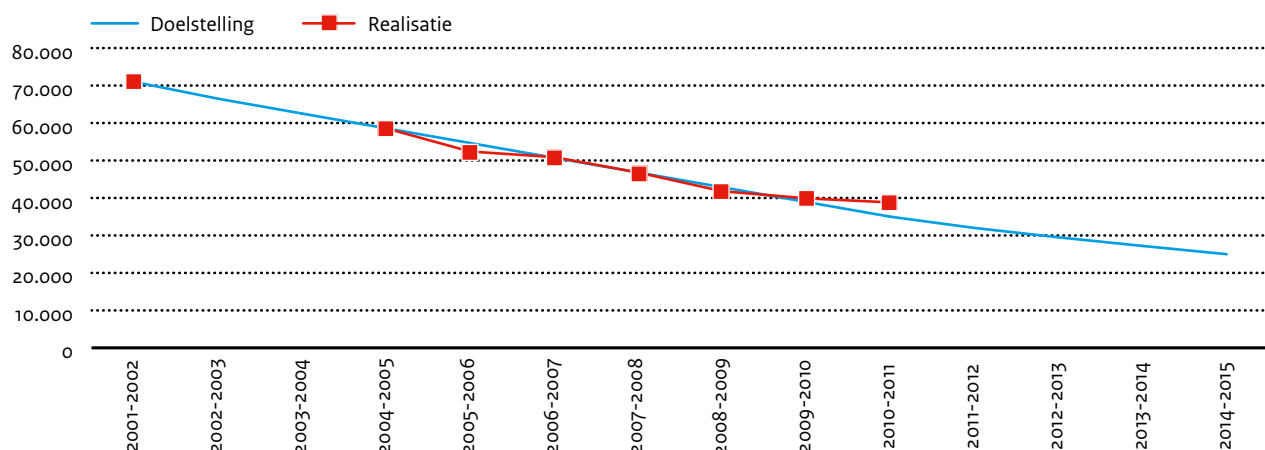
In de convenanten *Aanval op Schooluitval* is met RMC-regio's, vso's en mbo-instellingen een reductiedoelstelling van 40% afgesproken voor het schooljaar 2010-2011. In deze bijlage is gekozen om de grens tussen 'groen' en 'rood' in een aantal figuren bij een reductie van 25% te leggen (zoals figuren 2 en 4). Dit doet meer recht aan regio's en onderwijsinstellin-

Nieuwe vsv'ers zijn leerlingen van 12 tot 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten gedurende het schooljaar. Een startkwalificatie is een havo- of vwo-diploma of minimaal een mbo 2 diploma.

Het vsv-percentage staat voor het aantal vsv'ers als percentage van het aantal onderwijsdeelnemers aan het begin van het schooljaar.

gen die veel jongeren hebben die ten onrechte als vsv'er worden gerekend, omdat ze bijvoorbeeld onderwijs volgen in het buitenland, naar het particulier onderwijs gaan of naar het speciaal onderwijs zijn gegaan. Naar schatting worden jaarlijks ongeveer 4.000 jongeren ten onrechte als vsv'er gerekend. In de nieuwe convenanten en subsidieregeling wordt hiermee rekening gehouden. In hoofdstuk 7 staat meer informatie over de nieuwe meetsystematiek.

Figuur 1: nationale doelstelling en realisatie absoluut aantal nieuwe vsv'ers
Bron: DUO

Tabel 1: nationale realisatie nieuwe vsv'ers in aantallen en percentages
Bron: DUO

	2002	2004-2005	2005-2006	2006-2007	2007-2008	2008-2009	2009-2010	2010-2011	2014-2015
Realisatie	71.000	58.600	52.700	50.900	46.800	41.800	39.900 ²	38.600	25.000
% vsv	5,5	4,6	4,0	3,9	3,6	3,2	3,0	2,9	

¹ In het voortgezet speciaal onderwijs (vso) is het persoonsgebonden onderwijsnummer (BRON) ingevoerd. Hierdoor is bekend hoeveel leerlingen doorstromen uit het regulier voortgezet onderwijs naar het vso. Dit resulteert vanaf schooljaar 2009-2010 in correctie van -1.800 vsv'ers. Er zijn geen correcties te maken voor eerdere jaren. In hoofdstuk 7 wordt dit nader uitgelegd.

² Dit betreft het definitieve cijfer 2009-2010. In februari 2011 is het voorlopige cijfer 39.600 aan de Tweede Kamer gemeld betreffende het schooljaar 2009-2010 (TK 32 356, nr 20).

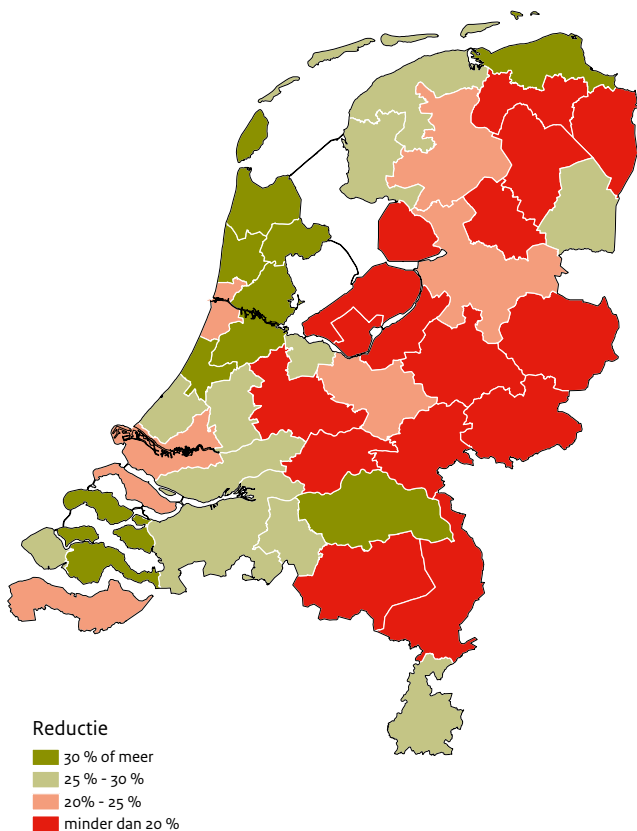
2. De RMC-regio's

In de convenanten *Aanval op Schooluitval* is met alle 39 RMC-regio's afgesproken het aantal nieuwe vsv'ers in de schooljaren 2007-2008 tot en met 2010-2011 te verminderen met 40% ten opzichte van het peiljaar 2005-2006. De uitval moet jaarlijks cumulatief met 10% verminderen. Dat betekent 10% reductie in het schooljaar 2007-2008 oplopend naar 40% reductie in 2010-2011. Ook voor het schooljaar 2011-2012 wordt het streven naar een reductie van 40% voortgezet. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de behaalde resultaten van de RMC-regio's in het schooljaar 2010-2011. Daarnaast wordt er ingegaan op de verdeling van de vsv'ers naar 18-min en 18-plus.

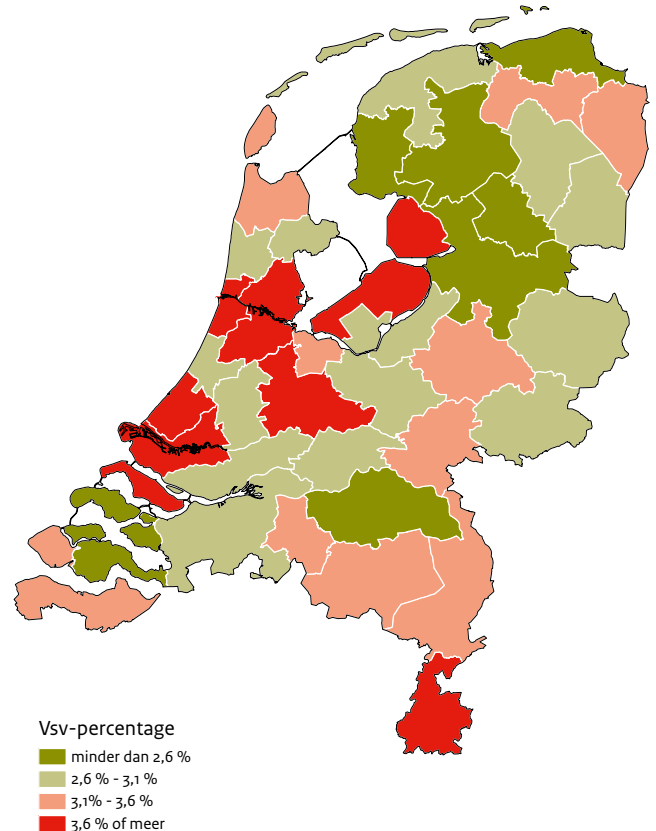
Vsv in de RMC-regio's

- In 2 regio's (5%) is de daling ten opzichte van 2005-2006 meer dan 35%: Noord-Groningen-Eemsmond (39,1%) en West-Friesland (35,6%). 6 regio's (15%) hebben een daling tussen de 30 en 35% behaald.
- In geen enkele regio is sprake van een stijging van het aantal vsv'ers ten opzichte van 2005-2006. In 3 regio's (8%) is een daling van minder dan 10% behaald (Zuidoost-Brabant, Gewest Limburg-Noord en Noord- en Midden Drenthe).
- Het vsv-percentage ligt het hoogst in de regio's Rijnmond, Haaglanden/Westland, Agglomeratie Amsterdam en Flevoland.
- De regio's Rijnmond, Agglomeratie Amsterdam, Haaglanden/Westland en Utrecht hebben absoluut gezien het grootste aantal vsv'ers.
- Noord-Groningen-Eemsmond, IJssel-Vecht, Noord-Oost-Brabant, Zuid-West Friesland, Oosterschelde regio, Friesland-Oost en Zuid-West Drenthe hebben procentueel gezien de laagste uitval.

Figuur 2: RMC-regio's, realisatie reductie nieuwe vsv'ers in 2010-2011 ten opzichte van 2005-2006
Bron: DUO

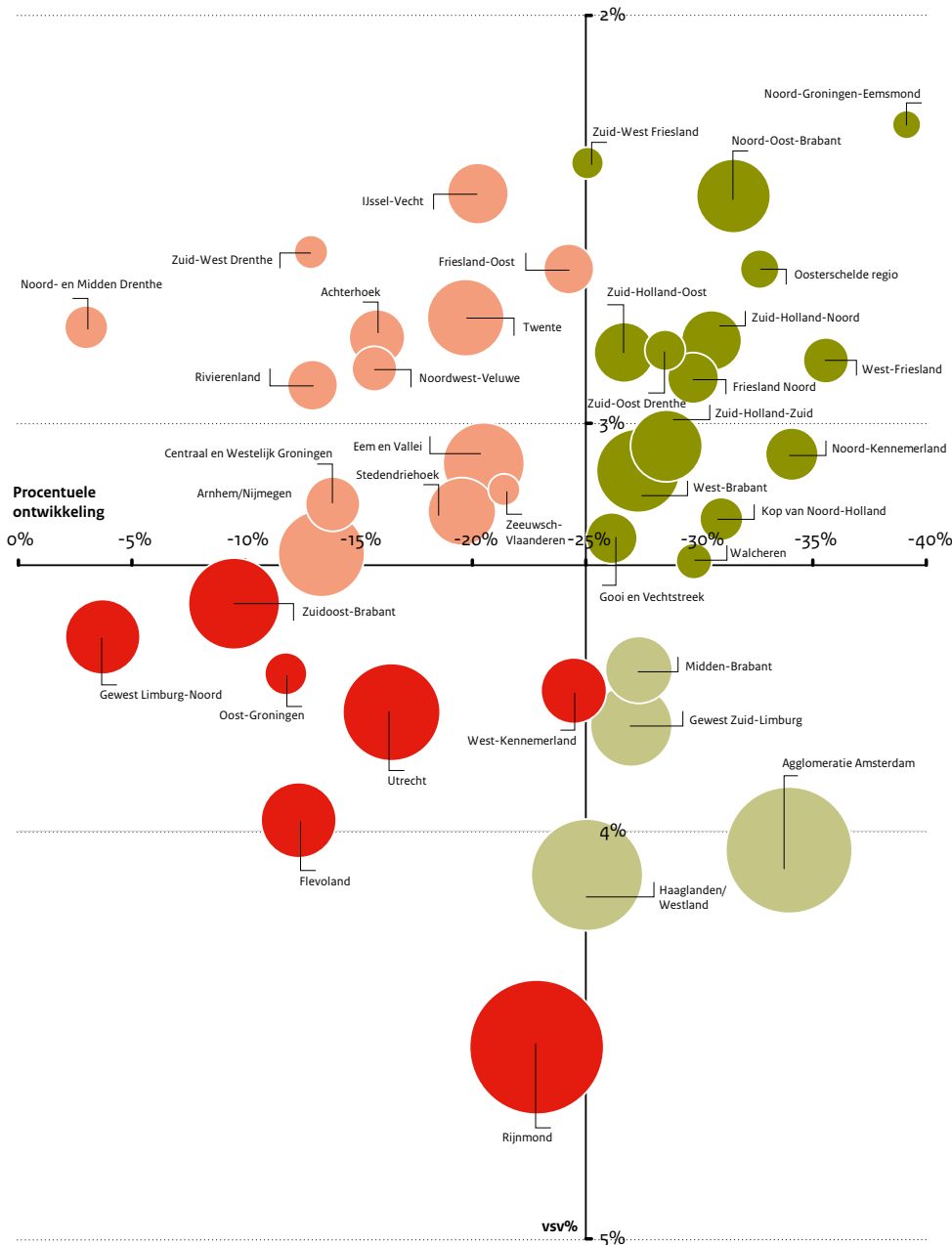
Figuur 3: RMC-regio's, percentage nieuwe vsv'ers in 2010-2011
Bron: DUO

Tabel 2: RMC-regio's, ontwikkeling nieuwe vsv'ers in 2010-2011 ten opzichte van 2005-2006

Bron: DUO

RMC-regio	2005-2006			2010-2011			% vsv ontwikkeling t.o.v. 2005-2006
	Deelnemers	Aantal vsv	% vsv	Deelnemers	Aantal vsv	% vsv	
2 Noord-Groningen-Eemsmond	9.228	327	3,5	8.773	199	2,3	-39,1
22 West-Friesland	16.975	770	4,5	17.426	496	2,8	-35,6
24 Noord-Kennemerland	21.599	1.018	4,7	21.813	671	3,1	-34,1
21 Agglomeratie Amsterdam	91.246	5.790	6,3	94.488	3.824	4,0	-34,0
31 Oosterschelde regio	13.531	539	4,0	13.843	363	2,6	-32,7
36 Noord-Oost-Brabant	52.565	1.923	3,7	53.901	1.317	2,4	-31,5
23 Kop van Noord-Holland	13.707	649	4,7	13.847	448	3,2	-31,0
26 Zuid-Holland-Noord	31.758	1.254	3,9	31.138	871	2,8	-30,5
32 Walcheren	9.352	440	4,7	9.255	309	3,3	-29,8
4 Friesland Noord	21.846	888	4,1	21.596	624	2,9	-29,7
30 Zuid-Holland-Zuid	40.477	1.733	4,3	40.511	1.238	3,1	-28,6
8 Zuid-Oost Drenthe	13.818	558	4,0	14.141	399	2,8	-28,5
35 Midden-Brabant	29.864	1.493	5,0	30.095	1.085	3,6	-27,3
34 West-Brabant	52.939	2.306	4,4	53.771	1.676	3,1	-27,3
39 Gewest Zuid-Limburg	46.430	2.207	4,8	43.057	1.611	3,7	-27,0
27 Zuid-Holland-Oost	31.329	1.180	3,8	30.603	865	2,8	-26,7
20 Gooi en Vechtstreek	18.784	853	4,5	19.194	630	3,3	-26,1
5 Zuid-West Friesland	10.203	335	3,3	10.626	251	2,4	-25,1
28 Haaglanden/Westland	72.070	3.999	5,5	72.959	2.997	4,1	-25,1
25 West-Kennemerland	27.216	1.373	5,0	28.365	1.037	3,7	-24,5
6 Friesland-Oost	22.893	804	3,5	23.228	609	2,6	-24,3
29 Rijnmond	96.478	5.575	5,8	94.965	4.302	4,5	-22,8
33 Zeeuwsch-Vlaanderen	7.762	313	4,0	7.776	246	3,2	-21,4
16 Eem en Vallei	49.778	1.999	4,0	51.279	1.589	3,1	-20,5
10 IJssel-Vecht	37.480	1.121	3,0	36.682	894	2,4	-20,2
12 Twente	51.006	1.770	3,5	51.830	1.421	2,7	-19,7
11 Stedendriehoek	34.269	1.387	4,0	34.695	1.116	3,2	-19,5
19 Utrecht	60.556	2.731	4,5	61.525	2.282	3,7	-16,4
13 Achterhoek	26.409	886	3,4	26.739	746	2,8	-15,8
17 Noordwest-Veluwe	17.071	580	3,4	17.057	489	2,9	-15,7
3 Centraal en Westelijk Groningen	21.769	830	3,8	22.352	715	3,2	-13,9
14 Arnhem/Nijmegen	52.522	2.075	4,0	54.155	1.798	3,3	-13,4
15 Rivierenland	20.118	696	3,5	20.844	606	2,9	-13,0
9 Zuid-West Drenthe	10.614	318	3,0	10.735	277	2,6	-12,9
18 Flevoland	33.364	1.554	4,7	34.277	1.362	4,0	-12,4
1 Oost-Groningen	11.985	492	4,1	12.007	434	3,6	-11,8
37 Zuidoost-Brabant	57.404	2.202	3,8	57.889	1.993	3,4	-9,5
38 Gewest Limburg-Noord	38.288	1.398	3,7	38.191	1.346	3,5	-3,7
7 Noord- en Midden Drenthe	15.587	468	3,0	16.420	454	2,8	-3,0

Figuur 4: de ontwikkeling, het vsv-percentage en absolute aantal vsv'ers per RMC-regio in 2010-2011
Bron: DUO

Toelichting figuur 4

Per RMC-regio worden voor het schooljaar 2010-2011 drie relevante dimensies getoond: het absolute aantal vsv'ers, het vsv-percentage en de procentuele ontwikkeling van het absolute aantal vsv'ers ten opzichte van 2005-2006.

- De grootte van de cirkel geeft het aantal vsv'ers weer; dus hoe groter de cirkel, hoe groter de groep nieuwe vsv'ers.
- De horizontale positie van elke cirkel geeft de procentuele ontwikkeling weer van het aantal nieuwe vsv'ers in het

schooljaar 2010-2011 ten opzichte van het schooljaar 2005-2006. Regio's rechts van de as hebben het aantal vsv'ers met meer dan 25% teruggedrongen. Regio's links van de as hebben een kleinere afname.

- De verticale positie van elke cirkel geeft het vsv-percentage weer. Het snijpunt van de assen ligt bij het gemiddelde van de regio's. Regio's onder de as hebben een hoger vsv-percentage ten opzichte van het gemiddelde percentage. Regio's boven de horizontale as hebben een lager vsv-percentage dan het gemiddelde vsv-percentage voor RMC-regio's.

- Er is t.o.v. 2005-2006 een vsv-reductie van 25% of meer gerealiseerd, en het vsv-percentage ligt lager dan het gemiddelde voor RMC-regio's.
- Er is t.o.v. 2005-2006 een vsv-reductie van 25% of meer gerealiseerd, en het vsv-percentage ligt hoger dan het gemiddelde voor RMC-regio's.
- Er is t.o.v. 2005-2006 een vsv-reductie van minder dan 25% gerealiseerd, en het vsv-percentage ligt hoger dan het gemiddelde voor RMC-regio's.
- Er is t.o.v. 2005-2006 een vsv-reductie van minder dan 25% gerealiseerd, en het vsv-percentage ligt lager dan het gemiddelde voor RMC-regio's.

¹ In dit figuur is gekozen om de grens tussen 'groen' en 'rood' bij een reductie van 25% te leggen. Dit doet meer recht aan regio's die veel jongeren hebben die ten onrechte als vsv'er worden gerekend, omdat ze bijvoorbeeld onderwijs volgen in het buitenland, naar het particulier onderwijs gaan of naar het speciaal onderwijs zijn gegaan. In hoofdstuk 7 staat meer informatie over de nieuwe meetsystematiek.

Nieuwe vsv'ers naar niveau per RMC-regio

Vanaf schooljaar 2012-2013 wordt voor het toekennen van prestatie-subsidies aan vo-scholen en mbo-instellingen gekeken naar het percentage nieuwe vsv'ers van een school of instelling. Het gaat dan om het aantal nieuwe vsv'ers ten opzichte van het aantal deelne-

mers tussen de 12 en 23 jaar. Deze procentuele vsv-norm doet meer recht aan onderwijsinstellingen die krimpen of groeien. Ook belooft het instellingen die in het verleden goed presteerden en dit vasthouden.

Tabel 3: RMC-regio's, nieuwe vsv'ers naar niveau in 2009-2010

Bron: DUO

RMC-regio	2009-2010					
	% vsv onderbouw vo ¹	% vsv bovenbouw vmbo ²	% vsv bovenbouw havo/vwo ³	% vsv mbo 1	% vsv mbo 2	% vsv mbo 3/4
1 Oost-Groningen	0,9	1,8	0,7	34,1	10,7	3,1
2 Noord-Groningen-Eemsmund	0,3	1,8	0,8	33,1	10,8	3,6
3 Centraal en Westelijk Groningen	0,7	2,1	0,8	36,1	14,0	4,4
4 Friesland Noord	0,8	1,4	0,7	33,3	11,9	4,4
5 Zuid-West Friesland	0,6	1,3	1,0	25,4	10,0	2,9
6 Friesland-Oost	2,3	1,2	0,7	33,0	11,6	2,8
7 Noord- en Midden Drenthe	0,6	1,3	0,7	36,1	11,4	3,3
8 Zuid-Oost Drenthe	0,5	1,6	0,5	35,1	13,3	4,1
9 Zuid-West Drenthe	0,7	1,5	0,7	26,8	13,6	2,5
10 IJssel-Vecht	0,7	1,3	0,4	40,0	11,1	4,0
11 Stedendriehoek	1,0	2,3	0,9	35,2	13,5	4,8
12 Twente	1,1	1,9	0,6	32,6	11,0	3,2
13 Achterhoek	1,4	2,2	0,4	34,9	11,7	2,9
14 Arnhem/Nijmegen	0,8	2,8	0,8	40,1	15,4	5,4
15 Rivierenland	0,5	2,5	0,7	44,2	15,1	4,8
16 Eem en Vallei	0,9	2,8	0,8	33,2	15,6	5,1
17 Noordwest-Veluwe	0,6	1,8	0,7	47,5	14,9	4,5
18 Flevoland	1,4	2,7	0,9	42,3	16,9	5,9
19 Utrecht	0,7	3,1	1,1	41,2	17,1	6,2
20 Gooi en Vechtstreek	0,8	4,0	1,9	33,6	19,0	7,8
21 Agglomeratie Amsterdam	1,2	4,3	1,2	34,7	18,8	7,6
22 West-Friesland	0,9	3,3	1,1	44,1	14,7	4,1
23 Kop van Noord-Holland	0,7	2,6	1,5	41,7	13,9	4,3
24 Noord-Kennemerland	0,9	2,8	0,8	39,0	14,4	5,4
25 West-Kennemerland	0,8	3,6	1,2	44,1	16,1	6,0
26 Zuid-Holland-Noord	0,4	3,4	1,3	34,8	15,9	5,6
27 Zuid-Holland-Oost	0,4	2,9	0,9	40,5	14,9	5,6
28 Haaglanden/Westland	0,8	4,2	1,3	38,1	16,5	6,7
29 Rijnmond	0,8	3,3	1,2	36,4	18,1	6,8
30 Zuid-Holland-Zuid	0,5	3,3	0,8	37,8	16,2	5,0
31 Oosterschelde regio	0,6	2,7	1,3	40,0	12,3	4,3
32 Walcheren	0,6	2,2	0,6	36,4	17,0	4,5
33 Zeeuwsch-Vlaanderen	0,8	3,4	0,9	37,0	14,2	4,6
34 West-Brabant	0,6	2,8	0,8	36,0	14,9	4,6
35 Midden-Brabant	1,5	2,8	0,7	39,5	17,2	5,3
36 Noord-Oost-Brabant	0,7	2,3	0,6	45,1	12,8	3,6
37 Zuidoost-Brabant	0,8	3,7	0,9	48,1	15,3	4,9
38 Gewest Limburg-Noord	1,2	3,2	0,5	38,1	14,1	3,4
39 Gewest Zuid-Limburg	1,5	4,2	0,8	48,2	16,6	5,2

¹ Onder onderbouw vo wordt de onderbouw van het vmbo, havo en vwo verstaan.

² De bovenbouw van het vmbo bestaat uit leerjaar 3 en 4.

³ De bovenbouw van het havo/vwo bestaat uit leerjaar 3, 4, 5 en 6.

Om recht te doen aan verschillen tussen sectoren en opleidingsniveaus komen er in het nieuwe convenant verschillende normen voor het voortgezet en middelbaar onderwijs. In totaal worden er zes verschillende categorieën ingesteld.

Om alvast een beeld te geven hoe de RMC-regio's ervoor staan met betrekking tot de zes nieuwe categorieën zijn in tabel 3 de definitieve cijfers van schooljaar 2009-2010 opgenomen. In tabel 4 staan de voorlopige cijfers van schooljaar 2010-2011. Een vergelijking met de streefnormen is pas mogelijk na de introductie van de nieuwe meetsystematiek.

Tabel 4: RMC-regio's, nieuwe vsv's naar niveau in 2010-2011
Bron: DUO

2010-2011						
RMC-regio	% vsv onderbouw vo ¹	% vsv bovenbouw vmbo ²	% vsv bovenbouw havo/vwo ³	% vsv mbo 1	% vsv mbo 2	% vsv mbo 3/4
1 Oost-Groningen	1,5	4,0	0,7	36,6	12,7	2,9
2 Noord-Groningen-Eemsmond	0,5	1,2	0,3	28,2	8,3	3,1
3 Centraal en Westelijk Groningen	0,6	1,8	0,8	34,4	13,2	4,3
4 Friesland Noord	1,1	1,3	0,8	33,5	12,9	3,8
5 Zuid-West Friesland	0,6	1,3	0,4	31,2	10,6	3,8
6 Friesland-Oost	1,6	1,1	0,6	35,3	9,5	3,3
7 Noord- en Midden Drenthe	1,0	2,2	1,0	37,5	10,9	3,8
8 Zuid-Oost Drenthe	0,6	1,3	1,0	33,3	13,4	3,5
9 Zuid-West Drenthe	0,5	1,2	0,6	41,0	11,4	4,0
10 IJssel-Vecht	0,6	1,3	0,6	37,6	11,6	3,5
11 Stedendriehoek	1,2	2,1	0,7	40,3	14,5	4,9
12 Twente	1,2	2,0	0,5	32,4	11,9	3,4
13 Achterhoek	1,5	2,2	0,6	35,8	11,3	3,5
14 Arnhem/Nijmegen	0,7	2,4	0,8	38,7	15,8	5,6
15 Rivierenland	0,5	2,7	0,9	35,0	13,0	4,3
16 Eem en Vallei	0,8	2,7	0,9	42,6	14,2	5,1
17 Noordwest-Veluwe	1,1	1,8	0,7	40,0	11,9	4,7
18 Flevoland	1,7	2,4	1,0	38,8	15,3	5,6
19 Utrecht	0,9	3,6	1,1	43,2	15,6	6,7
20 Gooi en Vechtstreek	0,7	3,8	1,9	32,3	15,7	6,1
21 Agglomeratie Amsterdam	1,1	3,9	1,2	34,9	16,4	6,4
22 West-Friesland	0,9	2,6	0,8	41,7	9,2	3,6
23 Kop van Noord-Holland	1,0	2,3	1,3	44,0	11,2	3,8
24 Noord-Kennemerland	0,9	2,7	0,9	35,9	12,3	4,4
25 West-Kennemerland	0,9	3,9	1,3	31,0	17,8	5,4
26 Zuid-Holland-Noord	0,6	2,5	1,0	37,3	13,6	5,3
27 Zuid-Holland-Oost	0,6	2,1	0,6	38,6	14,8	5,2
28 Haaglanden/Westland	1,1	3,7	1,0	38,1	17,5	6,5
29 Rijnmond	0,9	3,2	0,9	40,0	17,8	6,2
30 Zuid-Holland-Zuid	0,5	2,7	0,9	34,0	13,6	4,2
31 Oosterschelde regio	0,5	2,1	1,1	26,9	11,2	3,9
32 Walcheren	0,7	1,9	0,6	35,7	16,6	5,4
33 Zeeuwsch-Vlaanderen	0,9	2,5	0,6	45,8	15,3	3,9
34 West-Brabant	0,7	2,5	0,9	40,3	13,8	4,7
35 Midden-Brabant	1,3	2,9	0,9	40,4	15,5	5,0
36 Noord-Oost-Brabant	0,7	2,3	0,5	42,0	11,3	3,4
37 Zuidoost-Brabant	0,7	4,5	0,9	38,4	14,5	5,2
38 Gewest Limburg-Noord	1,6	5,4	0,7	29,9	13,3	4,4
39 Gewest Zuid-Limburg	1,6	4,1	0,7	39,6	16,8	4,7

¹ Onder onderbouw vo wordt de onderbouw van het vmbo, havo en vwo verstaan.
² De bovenbouw van het vmbo bestaat uit leerjaar 3 en 4.
³ De bovenbouw van het havo/vwo bestaat uit leerjaar 3, 4, 5 en 6.

Verdeling schooluitval naar 18-min en 18-plus per RMC-regio

Jongeren tot 18 jaar zijn leerplichtig totdat ze een startkwalificatie hebben behaald. Gemeenten moeten hierop toezien. Het uitvalpercentage onder jongeren tot 18 jaar loopt uiteen van 0,5% in Noord-Groningen-Eemsmond en Zuid-

West Drenthe tot 2,0% in Gewest Limburg-Noord. Jongeren van 18 jaar en ouder vallen onder RMC-regelgeving. De uitvalpercentages onder deze doelgroep lopen uiteen van 5,7% in Noord-Oost-Brabant tot 10,4% in regio Rijnmond.

Tabel 5: nieuwe vsv'ers naar 18-min en 18-plus in 2010-2011
Bron DUO

RMC-regio	Aantal 18- min vsv'ers	% 18- min vsv'ers binnen populatie	Aantal 18-plus vsv'ers	% 18-plus vsv'ers binnen populatie
1 Oost-Groningen	83	1,1	351	8,3
2 Noord-Groningen-Eemsmond	26	0,5	173	5,8
3 Centraal en Westelijk Groningen	129	0,9	586	7,5
4 Friesland Noord	123	0,9	501	6,6
5 Zuid-West Friesland	46	0,6	205	5,9
6 Friesland-Oost	126	0,8	483	6,2
7 Noord- en Midden Drenthe	98	0,9	356	6,7
8 Zuid-Oost Drenthe	84	0,9	315	6,7
9 Zuid-West Drenthe	39	0,5	238	6,6
10 IJssel-Vecht	184	0,8	710	5,8
11 Stedendriehoek	242	1,0	874	7,6
12 Twente	330	1,0	1.091	6,3
13 Achterhoek	211	1,2	535	6,1
14 Arnhem/Nijmegen	318	0,9	1.480	8,4
15 Rivierenland	150	1,0	456	7,2
16 Eem en Vallei	439	1,2	1.150	7,5
17 Noordwest-Veluwe	119	1,0	370	6,9
18 Flevoland	345	1,5	1.017	8,9
19 Utrecht	562	1,3	1.720	9,1
20 Gooi en Vechtstreek	190	1,4	440	8,2
21 Agglomeratie Amsterdam	1.052	1,6	2.772	9,2
22 West-Friesland	152	1,3	344	6,3
23 Kop van Noord-Holland	107	1,1	341	7,6
24 Noord-Kennemerland	179	1,2	492	7,2
25 West-Kennemerland	274	1,4	763	9,0
26 Zuid-Holland-Noord	218	1,0	653	6,8
27 Zuid-Holland-Oost	183	0,9	682	7,3
28 Haaglanden/Westland	753	1,5	2.244	9,6
29 Rijnmond	918	1,5	3.384	10,4
30 Zuid-Holland-Zuid	289	1,0	949	7,4
31 Oosterschelde regio	101	1,0	262	6,2
32 Walcheren	62	1,0	247	8,2
33 Zeeuwsch-Vlaanderen	65	1,2	181	7,6
34 West-Brabant	393	1,1	1.283	7,6
35 Midden-Brabant	242	1,2	843	8,5
36 Noord-Oost-Brabant	337	0,9	980	5,7
37 Zuidoost-Brabant	577	1,5	1.416	7,5
38 Gewest Limburg-Noord	498	2,0	848	6,6
39 Gewest Zuid-Limburg	492	1,7	1.119	7,8

3. De gemeenten

Iedere RMC-regio bestaat uit verschillende gemeenten. Met het persoonsgebonden onderwijsnummer is het mogelijk om per gemeente aan te geven hoeveel nieuwe vsv'ers er in het schooljaar 2010-2011 zijn. Dit hoofdstuk gaat in op alle gemeenten. Er wordt nadere aandacht besteed aan de vier grootste gemeenten (G4), de G32¹ en de 40 aandachtswijken². Met de VSV-Verkenner is het mogelijk om voor elke gemeente het aantal nieuwe vsv'ers te vinden en dit te vergelijken met de landelijke cijfers. De VSV-Verkenner is te vinden op www.vsvverkenner.nl.

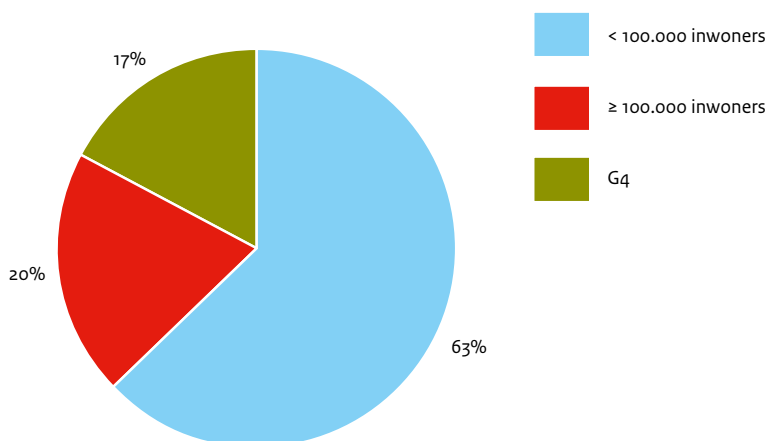
Vsv in de gemeenten

- 15% van de gemeenten (62 gemeenten) heeft een reductie van 40% of meer behaald. 22% van de gemeenten (90 gemeenten) laat een reductie tussen de 30 en 40% zien ten opzichte van 2005-2006.
- In 12% van de gemeenten (49 gemeenten) is het aantal vsv'ers gestegen.
- Van de G4 en G32 hebben 5 gemeenten een reductie van meer dan 30% behaald. Van deze groep laat gemeente Amsterdam de grootste reductie ten opzichte van 2005-2006 zien (37,6%).

Gemeentegrootte

- Ongeveer 10% van het totaal aantal deelnemers woont in de G4, terwijl 17% van de vsv'ers uit de G4 komt. Het vsv-percentage ligt in de G4 boven het gemiddelde (5,3%).
- De grootste groep deelnemers woont in gemeenten met minder dan 100.000 inwoners (71%). Hier komt 63% van de vsv'ers vandaan. Het vsv-percentage in deze gemeenten is 2,9%. Dit is hetzelfde als het landelijk gemiddelde.

Figuur 5: nieuwe vsv'ers naar gemeentegrootte in 2010-2011
Bron: DUO

Overzicht G4 en G32

Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht zijn de vier grootste gemeenten van Nederland (G4). Zij hebben te maken met specifieke situaties en problematiek op het gebied van voortijdig schoolverlaten. 33 (middel)grote gemeenten hebben zich verenigd in de G32.

- Het vsv-percentage ligt in de vier grootste gemeenten hoger (5,3%) dan het landelijk gemiddelde (2,9%).
- Amsterdam en Den Haag laten binnen de G4 de grootste daling zien. Het aantal nieuwe vsv'ers in Rotterdam en Utrecht is met minder dan 20% gedaald ten opzichte van 2005-2006.
- Er zijn grote verschillen te zien tussen de resultaten van de G32 gemeenten. De reductie ten opzichte van 2005-2006 loopt uiteen van 34,4% in Alkmaar tot 1,7% in Helmond.

De 40 aandachtswijken

In 2007 zijn 40 wijken in 18 verschillende gemeenten aangewezen als aandachtswijken. Deze wijken zijn benoemd op basis van 18 sociaal-economische kenmerken. Het vsv-percentage is daarin niet meegenomen. In tabel 7 is te zien wat de vsv-cijfers en ontwikkelingen in de 40 aandachtswijken zijn.

- Het vsv-percentage varieert tussen de 3,3 en 9,8% en ligt daarmee in alle aandachtswijken hoger dan het landelijk gemiddelde (2,9%).
- 8 aandachtswijken (20%) hebben een reductie van 50% of meer behaald. 6 aandachtswijken hebben een reductie tussen 40 en 50% behaald. 5 aandachtswijken laten een toename van het percentage vsv'ers zien.
- 4% van de deelnemers woont in een aandachtswijk, terwijl bijna 10% van alle nieuwe vsv'ers uit een aandachtswijk komt.
- Het totaal aantal deelnemers dat in aandachtswijken woont, is tussen schooljaar 2005-2006 en 2010-2011 met ruim 5% afgenomen.

¹ De G32 bestaat uit 27 middelgrote gemeenten (G27). In 2009 is de G27 uitgebreid met Almere, Apeldoorn, Ede, Haarlemmermeer en Zoetermeer tot de G32. In 2011 is Delft hier bijgekomen waardoor de G32 uit 33 gemeenten bestaat.

² De 40 aandachtswijken staan ook bekend als Krachtwijken of Prachtwijken.

Tabel 6: gemeenten, ontwikkeling nieuwe vsv'ers in 2010-2011 ten opzichte van 2005-2006
Bron: DUO

		2005-2006			2010-2011			% vsv ontwikkeling t.o.v. 2005-2006
	Gemeente	Deel-nemers	Aantal vsv	% vsv	Deel-nemers	Aantal vsv	% vsv	
G4	Amsterdam	45.077	3.532	7,8	44.272	2.203	5,0	-37,6
	Den Haag	31.275	2.207	7,1	32.529	1.658	5,1	-24,9
	Rotterdam	45.318	3.183	7,0	43.222	2.607	6,0	-18,1
	Utrecht	15.407	906	5,9	16.399	813	5,0	-10,3
G32	Alkmaar	7.260	418	5,8	6.733	274	4,1	-34,4
	Schiedam	5.569	352	6,3	5.757	231	4,0	-34,4
	Zaanstad	10.303	581	5,6	11.195	382	3,4	-34,3
	Emmen	8.655	392	4,5	8.950	272	3,0	-30,6
	Leiden	7.261	368	5,1	7.058	261	3,7	-29,1
	Delft	5.968	319	5,3	5.710	228	4,0	-28,5
	Heerlen	6.500	407	6,3	5.960	291	4,9	-28,5
	s-Hertogenbosch	9.654	499	5,2	9.823	363	3,7	-27,2
	Hengelo	6.411	236	3,7	6.484	172	2,7	-27,1
	Haarlem	9.712	561	5,8	9.609	410	4,3	-26,9
	Zoetermeer	11.113	526	4,7	10.422	385	3,7	-26,8
	Dordrecht	9.644	560	5,8	9.570	413	4,3	-26,3
	Sittard-Geleen	7.228	338	4,7	6.789	253	3,7	-25,2
	Nijmegen	10.220	526	5,1	10.095	396	3,9	-24,7
	Tilburg	14.366	834	5,8	14.620	630	4,3	-24,5
	Apeldoorn	12.659	552	4,4	12.516	421	3,4	-23,7
	Leeuwarden	6.819	372	5,5	6.913	284	4,1	-23,7
	Haarlemmermeer	10.478	498	4,8	11.560	383	3,3	-23,1
	Breda	12.027	610	5,1	12.545	476	3,8	-22,0
	Maastricht	7.191	423	5,9	6.591	334	5,1	-21,0
	Deventer	7.233	369	5,1	7.566	294	3,9	-20,3
	Ede	9.487	352	3,7	9.497	295	3,1	-16,2
	Arnhem	9.752	573	5,9	10.166	486	4,8	-15,2
	Enschede	11.079	572	5,2	11.546	486	4,2	-15,0
	Amersfoort	10.434	484	4,6	11.708	413	3,5	-14,7
	Almere	16.970	863	5,1	17.883	739	4,1	-14,4
	Eindhoven	13.589	731	5,4	13.772	629	4,6	-14,0
	Zwolle	8.959	375	4,2	8.928	331	3,7	-11,7
	Lelystad	5.885	304	5,2	5.875	270	4,6	-11,2
	Groningen	9.840	469	4,8	10.083	428	4,2	-8,7
	Almelo	5.742	270	4,7	5.867	253	4,3	-6,3
	Venlo	8.043	403	5,0	7.726	383	5,0	-5,0
Helmond	6.250	340	5,4	6.716	334	5,0	-1,7	
Naar gemeentegrootte								
minder dan 20.000 inwoners		170.774	5.583	3,3	172.971	4.275	2,5	-23,4
20.000 tot 50.000 inwoners		498.758	17.897	3,6	503.879	13.774	2,7	-23,0
50.000 tot 100.000 inwoners		260.289	12.177	4,7	260.639	9.327	3,6	-23,4
100.000 tot 250.000 inwoners		223.395	11.350	5,1	228.137	8.933	3,9	-21,3
Meer dan 250.000 inwoners (G4)		137.077	9.828	7,2	136.422	7.281	5,3	-25,9

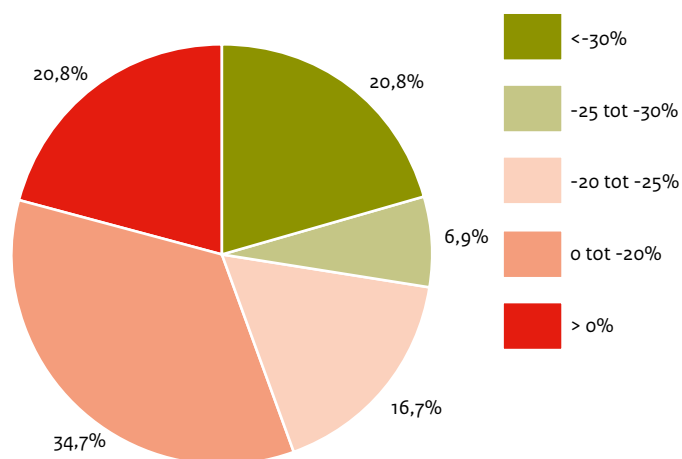
Tabel 7: aandachtswijken, een overzicht van de nieuwe vsv'ers in 2010-2011 ten opzichte van 2005-2006
Bron: DUO

Gemeente	Wijk	2005-2006			2010-2011			% vsv ontwikkeling t.o.v. 2005-2006
		Deel- nemers	Aantal vsv	% vsv	Deel- nemers	Aantal vsv	% vsv	
Totaal		59.437	4.928	8,3	56.190	3.692	6,6	-25,1
Alkmaar	Overdie	595	52	8,7	505	41	8,1	-21,2
Amersfoort	De Kruiskamp	310	25	8,1	333	11	3,3	-56,0
Amsterdam	Amsterdam Noord	1.862	161	8,6	1.772	124	7,0	-23,0
	Amsterdam Oost	1.474	110	7,5	1.305	66	5,1	-40,0
	Bijlmer	1.915	165	8,6	2.128	120	5,6	-27,3
	Bos en Lommer	2.913	252	8,7	2.559	144	5,6	-42,9
	Nieuw West	9.138	750	8,2	8.602	472	5,5	-37,1
Arnhem	Het Arnhemse Broek	638	49	7,7	654	50	7,6	2,0
	Klarendal	508	36	7,1	396	36	9,1	0,0
	Malburgen/Immerloo	1.153	103	8,9	1.014	64	6,3	-37,9
	Presikhaaf	710	58	8,2	659	41	6,2	-29,3
Den Haag	Den Haag Z-West	2.954	254	8,6	3.124	181	5,8	-28,7
	Schilderswijk	3.195	247	7,7	3.252	205	6,3	-17,0
	Stationsbuurt	859	81	9,4	852	47	5,5	-42,0
	Transvaal	822	73	8,9	856	63	7,4	-13,7
Deventer	Rivierenwijk	434	51	11,8	299	23	7,7	-54,9
Dordrecht	WielwijkCrabbehof	905	96	10,6	865	63	7,3	-34,5
Eindhoven	Bennekel	522	44	8,5	491	46	9,4	4,1
	Doornakkers	394	32	8,1	390	16	4,1	-50,0
	Woensel West	212	20	9,4	203	10	4,9	-50,0
Enschede	Velve-Lindehof	334	26	7,8	298	12	4,0	-53,8
Groningen	De Hoogte	142	13	9,2	149	6	4,0	-53,8
	Korrewegwijk	299	35	11,7	283	17	6,0	-51,4
Heerlen	Meezenbroek	536	34	6,3	459	22	4,8	-35,3
Leeuwarden	Heechterp/Schieringen	263	27	10,3	224	16	7,1	-40,7
Maastricht	Maastricht Noordoost	875	67	7,7	651	52	8,0	-22,4
Nijmegen	Hatert	469	26	5,5	399	23	5,8	-11,5
Rotterdam	Bergpolder	283	24	8,5	286	28	9,8	16,7
	Oud Zuid	6.133	508	8,3	6.146	476	7,7	-6,3
	Overschie	542	33	6,1	516	42	8,1	27,3
	Rotterdam Noord	3.225	246	7,6	2.704	220	8,1	-10,6
	Rotterdam West	5.522	480	8,7	5.191	378	7,3	-21,3
	Vreewijk	1.085	68	6,3	980	55	5,6	-19,1
	Zuidelijke Tuinsteden	1.769	156	8,8	1.662	125	7,5	-19,9
Schiedam	Nieuwland	1.090	101	9,3	1.110	58	5,2	-42,6
Utrecht	Kanaleneiland	1.594	111	7,0	1.489	115	7,7	3,6
	Ondiep	408	44	10,8	294	25	8,5	-43,2
	Overvecht	2.150	182	8,5	1.965	149	7,6	-18,1
	Zuilen Oost	520	35	6,7	447	25	5,6	-28,6
Zaanstad	Poelenburg	686	53	7,7	678	25	3,7	-52,8

4. De onderwijsinstellingen

In dit hoofdstuk wordt aandacht besteed aan de resultaten van mbo-instellingen¹ en vo-scholen. Er zijn grote verschillen zichtbaar in de resultaten van de verschillende scholen en instellingen. Regionale sociaal-economische factoren kunnen invloed hebben op het aantal nieuwe vsv'ers van een mbo-instelling of vo-school. Ook het onderwijsniveau speelt een rol. Bij onderwijsinstellingen die een groot percentage deelnemers op mbo 1 en 2 hebben, is het risico op voortijdig schooluitval hoger.

Figuur 6: totaal van mbo-instellingen naar procentuele ontwikkeling in 2010-2011 ten opzichte van 2005-2006
Bron: DUO

De uitval in het mbo (7,2%) is hoger dan in het vo (gemiddeld 1,0%). Daarom wordt er in dit hoofdstuk uitgebreider ingegaan op schooluitval in het mbo.

Nieuwe vsv'ers op mbo-instellingen

- 21% van de mbo-instellingen heeft een reductie van 30% of meer behaald ten opzichte van 2005-2006.
- 7% van de mbo-instellingen heeft een reductie tussen de 25 en 30% behaald.
- 21% van de mbo-instellingen laat een toename zien van het aantal vsv'ers ten opzichte van 2005-2006.
- 74% van het aantal nieuwe vsv'ers in 2010-2011 stroomt uit op het mbo (zie figuur 9). In het peiljaar 2005-2006 kwam 69% van het aantal nieuwe vsv'ers uit het mbo.

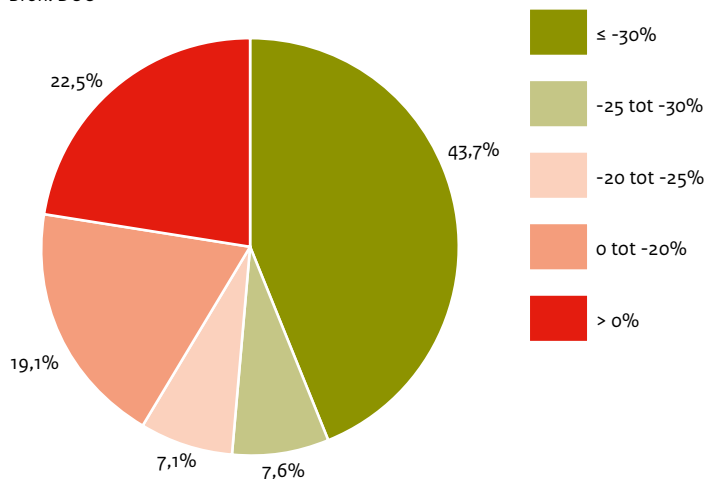
Tabel 8 bevat een overzicht van de vsv-cijfers van alle mbo-instellingen in schooljaar 2010-2011 en de procentuele ontwikkeling ten opzichte van 2005-2006. Figuur 8 geeft een overzicht van de vsv-ontwikkeling van alle mbo-instellingen in het schooljaar 2010-2011 ten opzichte van schooljaar 2005-2006.

Meer informatie over voortijdig schoolverlaten per mbo-instelling is te vinden op www.aanvalopschooluitval.nl bij 'MBO'. Hier is onder andere informatie te vinden over het onderwijssoort en de achtergrondkenmerken van de vsv'ers.

Nieuwe vsv'ers op vo-scholen

- 44% van de scholen laat een daling van 30% of meer zien ten opzichte van 2005-2006.
- 8% van de scholen heeft een daling van 25 tot 30% behaald.
- 23% van de scholen heeft een toename van het aantal vsv'ers.

Figuur 7: totaal van vo-scholen naar procentuele ontwikkeling in 2010-2011 ten opzichte van 2005-2006
Bron: DUO

¹ Onder mbo-instellingen worden ROC's, AOC's en vakinstellingen verstaan.

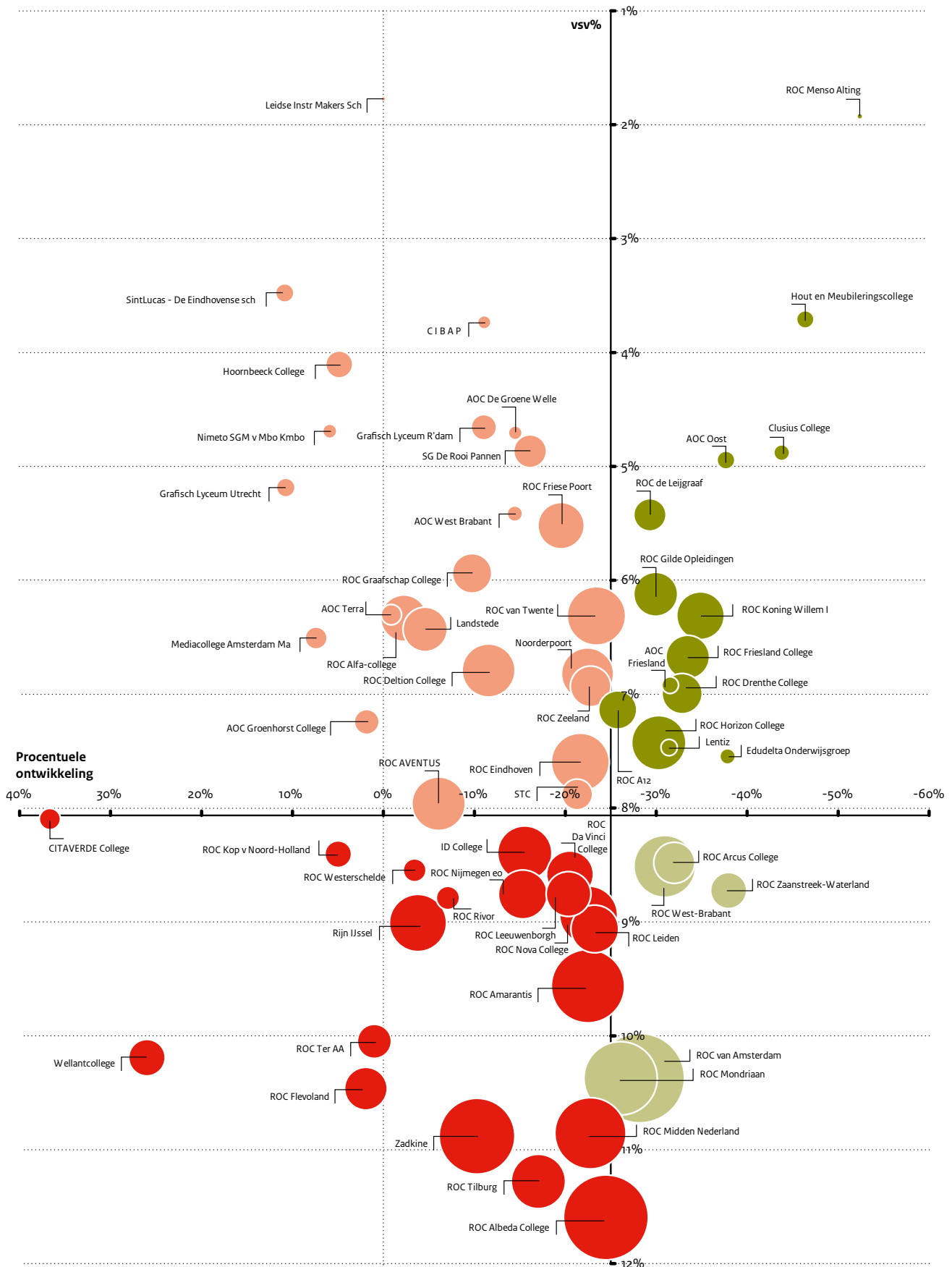
Tabel 8: totaal overzicht vsv-cijfers mbo-instellingen in 2010-2011 ten opzichte van 2005-2006¹
Bron: DUO

ROC's	Hoofdvestiging in RMC-regio	2005-2006			2010-2011			Aantal vsv-reductie t.o.v. 2005-2006	%vsv-ontwikkeling t.o.v. 2005-2006
		Deel-nemers	Aantal vsv	% vsv	Deel-nemers	Aantal vsv	% vsv		
ROC Menso Alting	Centraal en Westelijk Groningen	564	21	3,7	519	10	1,9	-11	-52,4
ROC Zaanstreek-Waterland	Agglomeratie Amsterdam	4.371	553	12,7	3.931	343	8,7	-210	-38,0
ROC Koning Willem I	Noord-Oost-Brabant	9.255	909	9,8	9.378	592	6,3	-317	-34,9
ROC Friesland College	Friesland Noord	8.794	744	8,5	7.415	495	6,7	-249	-33,5
ROC Drenthe College	Zuid-Oost Drenthe	6.499	633	9,7	6.075	425	7,0	-208	-32,9
ROC Arcus College	Gewest Zuid-Limburg	5.557	653	11,8	5.235	444	8,5	-209	-32,0
ROC West-Brabant	West-Brabant	11.993	1.447	12,1	11.736	999	8,5	-448	-31,0
ROC Horizon College	Noord-Kennemerland	10.072	1.106	11,0	10.380	771	7,4	-335	-30,3
ROC Gilde Opleidingen	Gewest Limburg-Noord	8.850	718	8,1	8.215	503	6,1	-215	-29,9
ROC de Leijgraaf	Noord-Oost-Brabant	4.593	389	8,5	5.068	275	5,4	-114	-29,3
ROC van Amsterdam	Agglomeratie Amsterdam	18.960	2.890	15,2	20.006	2.075	10,4	-815	-28,2
ROC Mondriaan	Haaglanden/Westland	14.234	1.890	13,3	13.465	1.397	10,4	-493	-26,1
ROCA12	Eem en Vallei	6.564	520	7,9	5.407	386	7,1	-134	-25,8
ROC Albada College	Rijnmond	16.658	2.487	14,9	16.197	1.878	11,6	-609	-24,5
ROC van Twente	Twente	13.942	1.165	8,4	14.127	892	6,3	-273	-23,4
ROC Leiden	Zuid-Holland-Noord	6.418	774	12,1	6.555	594	9,1	-180	-23,3
ROC Zeeland	Walcheren	6.433	566	8,8	6.304	437	6,9	-129	-22,8
ROC Midden Nederland	Utrecht	13.876	1.703	12,3	12.111	1.315	10,9	-388	-22,8
ROC Nova College	West-Kennemerland	9.604	1.130	11,8	9.787	875	8,9	-255	-22,6
ROC Amarantis	Agglomeratie Amsterdam	14.297	1.808	12,6	14.647	1.401	9,6	-407	-22,5
Noorderpoort	Centraal en Westelijk Groningen	10.585	917	8,7	10.420	711	6,8	-206	-22,5
ROC Eindhoven	Zuidoost-Brabant	12.116	1.122	9,3	11.567	879	7,6	-243	-21,7
ROC Da Vinci College	Zuid-Holland-Zuid	6.583	721	11,0	6.675	573	8,6	-148	-20,5
ROC Leeuwenborgh	Gewest Zuid-Limburg	6.554	658	10,0	5.985	524	8,8	-134	-20,4
ROC Friese Poort	Friesland Noord	9.489	701	7,4	10.214	564	5,5	-137	-19,5
ROC Tilburg	Midden-Brabant	6.670	926	13,9	6.809	768	11,3	-158	-17,1
SG De Rooi Pannen	Midden-Brabant	4.763	335	7,0	5.772	281	4,9	-54	-16,1
ID College	Haaglanden/Westland	8.438	919	10,9	9.241	776	8,4	-143	-15,6
ROC Nijmegen eo	Arnhem/Nijmegen	6.724	743	11,0	7.181	629	8,8	-114	-15,3
ROC Deltion College	IJssel-Vecht	10.173	829	8,1	10.790	733	6,8	-96	-11,6
Zadkine	Rijnmond	14.306	1.658	11,6	13.664	1.487	10,9	-171	-10,3
ROC Graafschap College	Achterhoek	6.467	451	7,0	6.851	407	5,9	-44	-9,8
ROC Rivor	Rivierenland	1.819	155	8,5	1.638	144	8,8	-11	-7,1
ROC AVENTUS	Stedendriehoek	9.816	790	8,0	9.317	742	8,0	-48	-6,1
Landstede	IJssel-Vecht	8.083	544	6,7	8.069	519	6,4	-25	-4,6
Rijn IJssel	Arnhem/Nijmegen	8.718	892	10,2	9.522	858	9,0	-34	-3,8
ROC Westerschelde	Zeeuwsch-Vlaanderen	1.631	145	8,9	1.638	140	8,5	-5	-3,4

¹ In deze tabel zijn mbo-instellingen met minder dan 70 deelnemers tot 23 jaar in 2010-2011 buiten beschouwing gelaten.

		2005-2006			2010-2011				
ROC's	Hoofdvestiging in RMC-regio	Deel-nemers	Aantal vsv	% vsv	Deel-nemers	Aantal vsv	% vsv	Aantal vsv-reductie	%vsv-ontwikkeling
								t.o.v. 2005-2006	t.o.v. 2005-2006
ROC Alfa-college	Centraal en Westelijk Groningen	8.155	576	7,1	8.888	563	6,3	-13	-2,3
ROC Ter AA	Zuidoost-Brabant	2.920	305	10,4	3.065	308	10,0	3	1,0
ROC Flevoland	Flevoland	4.547	468	10,3	4.558	477	10,5	9	1,9
Hoornbeek College	Eem en Vallei	3.989	186	4,7	4.750	195	4,1	9	4,8
ROC Kop v Noord-Holland	Kop van Noord-Holland	1.804	182	10,1	2.272	191	8,4	9	4,9
AOC's									
Clusius College	Noord-Kennemerland	1.208	121	10,0	1.393	68	4,9	-53	-43,8
Edudelta Onderwijsgroep	Oosterschelde regio	749	103	13,8	848	64	7,5	-39	-37,9
AOC Oost	Achterhoek	1.832	138	7,5	1.739	86	4,9	-52	-37,7
AOC Friesland	Friesland Noord	1.127	111	9,8	1.098	76	6,9	-35	-31,5
Lentiz	Rijnmond	880	105	11,9	964	72	7,5	-33	-31,4
AOC De Groene Welle	IJssel-Vecht	1.064	62	5,8	1.126	53	4,7	-9	-14,5
AOC West Brabant	West-Brabant	1.113	76	6,8	1.200	65	5,4	-11	-14,5
AOC Terra	Centraal en Westelijk Groningen	1.882	113	6,0	1.777	112	6,3	-1	-0,9
AOC Groenhorst College	Eem en Vallei	2.125	165	7,8	2.319	168	7,2	3	1,8
Wellantcollege	Utrecht	3.145	277	8,8	3.424	349	10,2	72	26,0
CITAVERDE College	Gewest Limburg-Noord	1.033	90	8,7	1.519	123	8,1	33	36,7
Helicon Opleidingen	Arnhem/Nijmegen	3.197	210	6,6	4.216	298	7,1	88	41,9
Vakinstellingen									
Hout en Meubileringscoll	Rijnmond	1.941	153	7,9	2.210	82	3,7	-71	-46,4
STC	Rijnmond	2.622	319	12,2	3.185	251	7,9	-68	-21,3
C I B A P	IJssel-Vecht	1.229	54	4,4	1.285	48	3,7	-6	-11,1
Grafisch Lyceum R'dam	Rijnmond	2.820	190	6,7	3.629	169	4,7	-21	-11,1
Leidse Instr Makers Sch	Zuid-Holland-Noord	134	3	2,2	169	3	1,8	0	0,0
Nimeto SGM v Mbo Kmbo	Utrecht	1.138	51	4,5	1.151	54	4,7	3	5,9
Mediacollege Amsterdam Ma	Agglomeratie Amsterdam	1.672	122	7,3	2.013	131	6,5	9	7,4
Grafisch Lyceum Utrecht	Utrecht	1.450	84	5,8	1.793	93	5,2	9	10,7
SintLucas - De Eindhovense sch	Zuidoost-Brabant	2.180	83	3,8	2.645	92	3,5	9	10,8
SVO Opleidingen	Utrecht	782	92	11,8	1.115	133	11,9	41	44,6
SOMA College	Noordwest-Veluwe	597	14	2,3	701	44	6,3	30	214,3
Berechja College	Flevoland	70	3	4,3	81	10	12,3	7	233,3

Figuur 8: de relatieve ontwikkeling, het vsv-percentage en het absoluut aantal nieuwe vsv'ers per mbo-instelling in 2010-2011 ten opzichte van 2005-2006

¹ In dit figuur is gekozen om de grens tussen 'groen' en 'rood' bij een reductie van 25% te leggen. Dit doet meer recht aan onderwijsinstellingen die veel jongeren hebben die ten onrechte als vsv'er worden gerekend, omdat ze bijvoorbeeld onderwijs volgen in het buitenland, naar het particulier onderwijs gaan of naar het speciaal onderwijs zijn gegaan. In hoofdstuk 7 staat meer informatie over de nieuwe meetsystematiek.

◀ Toelichting figuur 8

Per mbo-instelling worden voor het schooljaar 2010-2011 drie relevante dimensies getoond: het absolute aantal vsv'ers, het vsv-percentage en de procentuele ontwikkeling van het absoluut aantal vsv'ers ten opzichte van 2005-2006.

- De grootte van de cirkel geeft het aantal vsv'ers weer; dus hoe groter de cirkel, hoe groter de groep nieuwe vsv'ers.
- De horizontale positie van elke cirkel geeft de procentuele ontwikkeling weer van het aantal nieuwe vsv'ers in het schooljaar 2010-2011 ten opzichte van het schooljaar 2005-2006. Mbo-instellingen

rechts van de as hebben het aantal vsv'ers met meer dan 25% teruggedrongen. Mbo-instellingen links van de as hebben een kleinere afname. Een aantal mbo-instellingen staan links van de 0%-lijn en laten een toename van het aantal vsv'ers zien.

- De verticale positie van elke cirkel geeft het vsv-percentage weer. Het snijpunt van de assen ligt bij het gemiddelde van de mbo-instellingen. Mbo-instellingen onder de as hebben een hoger vsv-percentage ten opzichte van het gemiddelde percentage. Mbo-instellingen boven de horizontale as hebben een lager vsv-percentage dan het gemiddelde percentage.

- Er is t.o.v. 2005-2006 een vsv-reductie van 25% of meer gerealiseerd, en het vsv-percentage ligt lager dan het gemiddelde voor mbo-instellingen.
- Er is t.o.v. 2005-2006 een vsv-reductie van 25% of meer gerealiseerd, en het vsv-percentage ligt hoger dan het gemiddelde voor mbo-instellingen.
- Er is t.o.v. 2005-2006 een vsv-reductie van minder dan 25% gerealiseerd, en het vsv-percentage ligt hoger dan het gemiddelde voor mbo-instellingen.
- Er is t.o.v. 2005-2006 een vsv-reductie van minder dan 25% gerealiseerd, en het vsv-percentage ligt lager dan het gemiddelde voor mbo-instellingen.

Tabel 9: nieuwe vsv'ers naar niveau in het mbo in 2010-2011¹

Bron: DUO

Instelling	RMC-regio	Mbo 1		Mbo 2		Mbo 3		Mbo 4		Totaal aantal deelnemers	Totaal % vsv
		% deelnemers	% vsv	% deelnemers	% vsv	% deelnemers	% vsv	% deelnemers	% vsv		
ROC's											
Hoornbeek College	Eem en Vallei	0	20,0	15	10,6	29	3,6	55	2,5	4.750	4,1
ID College	Haaglanden /Westland	1	33,9	21	14,6	30	6,8	47	5,9	9.241	8,4
Landstede	IJssel-Vecht	2	36,1	20	12,6	27	4,7	52	3,9	8.069	6,4
Noorderpoort	Centraal en Westelijk Groningen	4	33,3	26	12,6	22	2,6	48	3,5	10.420	6,8
Rijn IJssel	Arnhem/Nijmegen	3	36,5	21	16,0	32	6,7	44	5,3	9.522	9,0
ROCA12	Eem en Vallei	2	43,5	23	13,6	24	5,2	52	4,1	5.407	7,1
ROC Albeda College	Rijnmond	6	40,4	28	18,4	29	7,4	36	4,8	16.197	11,6
ROC Alfa-college	Centraal en Westelijk Groningen	3	32,5	25	10,8	27	4,1	45	3,4	8.888	6,3
ROC Amarantis	Agglomeratie Amsterdam	2	36,7	24	15,5	24	6,7	49	6,7	14.647	9,6
ROC Arcus College	Gewest Zuid-Limburg	5	35,8	28	14,2	19	4,3	48	3,9	5.235	8,5
ROC AVENTUS	Stedendriehoek	2	37,5	24	15,0	23	5,6	51	4,7	9.317	8,0
ROC Da Vinci College	Zuid-Holland-Zuid	4	28,6	31	13,5	30	4,9	35	4,7	6.675	8,6
ROC de Leijgraaf	Noord-Oost-Brabant	2	39,8	26	10,1	22	2,7	49	2,6	5.068	5,4
ROC Deltion College	IJssel-Vecht	1	40,1	20	12,4	23	5,3	55	4,6	10.790	6,8
ROC Drenthe College	Zuid-Oost Drenthe	4	41,4	28	11,9	23	3,3	45	3,0	6.075	7,0
ROC Eindhoven	Zuidoost-Brabant	3	35,8	21	13,7	28	5,5	49	4,6	11.567	7,6
ROC Flevoland	Flevoland	3	36,2	31	18,6	27	5,7	39	5,3	4.558	10,5
ROC Friese Poort	Friesland Noord	2	31,5	24	10,0	28	4,3	46	2,7	10.214	5,5
ROC Friesland College	Friesland Noord	3	39,4	23	11,4	23	3,7	51	4,3	7.415	6,7
ROC Gilde Opleidingen	Gewest Limburg-Noord	1	25,3	23	12,7	38	5,3	38	2,6	8.215	6,1
ROC Graafschap College	Achterhoek	2	34,1	24	10,2	26	4,6	48	3,1	6.851	5,9
ROC Horizon College	Noord-Kennemerland	5	35,2	31	10,2	25	3,7	39	4,0	10.380	7,4
ROC Koning Willem I	Noord-Oost-Brabant	2	47,1	22	11,6	19	4,8	58	3,7	9.378	6,3
ROC Kop v Noord-Holland	Kop van Noord-Holland	3	50,9	35	13,1	24	3,9	39	4,1	2.272	8,4

¹ In deze tabel zijn mbo-instellingen met minder dan 70 deelnemers tot 23 jaar in 2010-2011 buiten beschouwing gelaten. Een 0 in de kolom '% deelnemers' betreft een afgerond getal. Het wil niet zeggen dat er bij deze instellingen geen jongeren zijn die een opleiding op mbo 1,2 of 3 niveau volgen.

Instelling	RMC-regio	Mbo 1	Mbo 2	Mbo 3	Mbo 4	Totaal aantal deelnemers		Totaal % vsv			
ROC's		% deelnemers	% vsv	% deelnemers	% vsv	% deelnemers	% vsv	% deelnemers	% vsv	Totaal aantal deelnemers	Totaal % vsv
ROC Leeuwenborgh	Gewest Zuid-Limburg	2	45,9	15	20,2	36	7,4	46	4,2	5.985	8,8
ROC Leiden	Zuid-Holland-Noord	3	37,0	33	15,0	27	5,4	38	4,4	6.555	9,1
ROC Menso Alting	Centraal en Westelijk Groningen	0	-	8	7,3	29	0,0	63	2,1	519	1,9
ROC Midden Nederland	Utrecht	3	39,5	26	16,6	27	6,8	43	7,8	12.111	10,9
ROC Mondriaan	Haaglanden /Westland	4	37,3	25	16,8	28	7,7	43	5,7	13.465	10,4
ROC Nijmegen eo	Arnhem/Nijmegen	3	35,1	24	17,4	35	5,9	38	3,9	7.181	8,8
ROC Nova College	West-Kennemerland	2	29,6	22	18,0	29	6,6	46	4,9	9.787	8,9
ROC Rivor	Rivierenland	5	36,8	32	13,7	40	5,8	23	1,3	1.638	8,8
ROC Ter AA	Zuidoost-Brabant	2	49,1	27	16,5	23	7,0	48	6,4	3.065	10,0
ROC Tilburg	Midden-Brabant	4	42,3	26	18,7	24	7,8	46	6,1	6.809	11,3
ROC van Amsterdam	Agglomeratie Amsterdam	3	39,6	25	16,6	23	6,7	49	7,2	20.006	10,4
ROC van Twente	Twente	3	31,2	25	12,2	31	4,1	42	2,7	14.127	6,3
ROC West-Brabant	West-Brabant	4	37,2	28	13,5	23	5,8	45	4,2	11.736	8,5
ROC Westerschelde	Zeeuwsch-Vlaanderen	4	41,0	27	16,5	34	4,0	35	3,5	1.638	8,5
ROC Zaanstreek-Waterland	Agglomeratie Amsterdam	7	30,4	28	13,1	29	4,6	36	4,3	3.931	8,7
ROC Zeeland	Walcheren	1	31,7	20	14,0	23	5,4	55	4,4	6.304	6,9
SG De Rooi Pannen	Midden-Brabant	1	22,2	18	11,6	22	3,5	59	3,1	5.772	4,9
Zadkine	Rijnmond	3	37,9	29	17,2	26	8,9	42	6,0	13.664	10,9
AOC's											
AOC De Groene Welle	IJssel-Vecht	1	33,3	18	8,0	38	4,5	44	3,2	1.126	4,7
AOC Friesland	Friesland Noord	5	26,4	24	13,0	23	3,5	48	3,6	1.098	6,9
AOC Groenhorst College	Eem en Vallei	1	61,3	16	13,8	26	7,1	57	4,2	2.319	7,2
AOC Oost	Achterhoek	2	61,8	23	8,8	27	4,3	48	1,1	1.739	4,9
AOC Terra	Centraal en Westelijk Groningen	4	35,5	26	9,0	26	2,8	43	3,9	1.777	6,3
AOC West Brabant	West-Brabant	2	83,3	18	13,0	27	4,6	53	1,1	1.200	5,4
CITAVERDE College	Gewest Limburg-Noord	1	50,0	20	17,4	32	7,9	47	3,2	1.519	8,1
Clusius College	Noord-Kennemerland	2	69,2	20	7,7	29	2,7	48	2,5	1.393	4,9
Edudelta Onderwijsgroep	Oosterschelde regio	2	21,4	28	11,9	38	7,2	33	3,6	848	7,5
Helicon Opleidingen	Arnhem/Nijmegen	2	82,8	15	14,6	25	4,7	58	4,2	4.216	7,1
Lentiz	Rijnmond	2	100,0	15	17,5	12	5,2	72	3,8	964	7,5
Wellantcollege	Utrecht	5	58,0	24	14,0	38	6,0	33	4,8	3.424	10,2
Vakinstellingen											
Berechja College	Flevoland	0	-	36	20,7	46	10,8	19	0,0	81	12,3
C I B A P	IJssel-Vecht	0	-	9	6,1	0	-	91	3,5	1.285	3,7
Grafisch Lyceum R'dam	Rijnmond	0	-	7	10,3	8	6,5	85	4,0	3.629	4,7
Grafisch Lyceum Utrecht	Utrecht	1	30,8	6	8,3	11	3,4	82	5,0	1.793	5,2
Hout en Meubileringscoll	Rijnmond	0	-	17	6,4	14	5,1	69	2,8	2.210	3,7
Leidse Instr Makers Sch	Zuid-Holland-Noord	0	-	0	-	0	-	100	1,8	169	1,8
Mediacollege Amsterdam Ma	Agglomeratie Amsterdam	0	-	6	19,5	7	2,7	87	6,0	2.013	6,5
Nimeto SGM v Mbo Kmbo	Utrecht	0	-	17	10,5	1	0,0	82	3,6	1.151	4,7
SintLucas - De Eindhovense sch	Zuidoost-Brabant	0	-	2	8,9	6	7,1	92	3,1	2.645	3,5
SOMA College	Noordwest-Veluwe	0	-	4	23,1	90	6,0	6	0,0	701	6,3
STC	Rijnmond	1	34,1	25	19,8	14	6,0	60	2,6	3.185	7,9
SVO Opleidingen	Utrecht	1	50,0	73	15,5	23	1,5	3	0,0	1.115	11,9

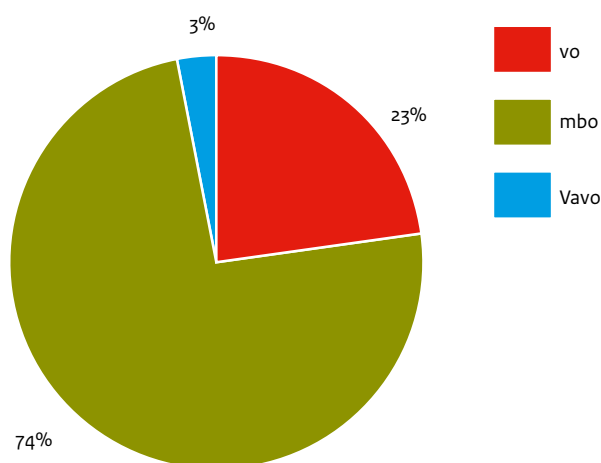
5. Onderwijskenmerken nieuwe vsv'ers

In dit hoofdstuk worden de onderwijskenmerken van de nieuwe vsv'ers getoond op basis van de cijfers op landelijk niveau. Er wordt onderscheid gemaakt tussen nieuwe vsv'ers op het mbo en in het vo. Informatie over de onderwijskenmerken van vsv'ers op regionaal of instellingsniveau is beschikbaar via de VSV-Verkenner, www.vsvverkenner.nl.

Onderwijsniveau en diploma-kenmerken nieuwe vsv'ers

- Het vavo heeft het hoogste vsv-percentage (15,1%). Dit is absoluut gezien een kleine groep. Het grootste deel van de vsv'ers komt uit het mbo (74%).
- Het voortgezet onderwijs heeft ten opzichte van 2005-2006 de grootste reductie behaald (41,3%). Het aantal vsv'ers in het mbo is met 21,2% gedaald.
- Van de totale groep nieuwe vsv'ers heeft 58,1% een vmbo-diploma behaald en heeft 10,7% een mbo 1 diploma. 31,2% van de nieuwe vsv'ers heeft geen diploma behaald.
- 38,2% van de jongeren die zonder startkwalificatie het vo verlaten, heeft een vmbo-diploma.
- 14,4% van de jongeren die zonder startkwalificatie het mbo verlaten, heeft een mbo 1 diploma behaald.

Figuur 9: totale groep nieuwe vsv'ers naar schoolsoort in 2010-2011
Bron: DUO

Tabel 10: nieuwe vsv'ers naar onderwijsniveau en diploma-kenmerken in 2010-2011 ten opzichte van 2005-2006

Bron: DUO

	Deelnemers		Vsv met vmbo diploma		Vsv met mbo1 diploma		Vsv zonder diploma		Aantal vsv		% vsv		% vsv ontwikkeling t.o.v. 2005-2006
	2005-2006	2010-2011	2005-2006	2010-2011	2005-2006	2010-2011	2005-2006	2010-2011	2005-2006	2010-2011	2005-2006	2010-2011	2010-2011
Totaal	1.306.767	1.317.662	30.379	22.400	2.828	4.140	19.474	12.028	52.681	38.568	4,0	2,9	-26,8
Vo	908.652	915.016	6.733	3.414	59	3	8.427	5.524	15.219	8.941	1,7	1,0	-41,3
Mbo	389.711	395.609	23.028	18.372	2.762	4.120	10.484	6.074	36.274	28.566	9,3	7,2	-21,2
Vavo	8.404	7.037	618	614	7	17	563	430	1.188	1.061	14,1	15,1	-10,7

Nieuwe vsv'ers in het mbo

- De grootste groep nieuwe vsv'ers uit het mbo komt uit bol 2, bol 4 en bbl 2. Gezamenlijk zijn deze niveaus verantwoordelijk voor bijna tweederde van het aantal nieuwe vsv'ers in het mbo.
- Het vsv-percentage is op mbo 1 het hoogst (36,3%).
- De grootste reductie ten opzichte van 2005-2006 is bereikt binnen bbl (22,9%). Binnen bol is een reductie van 20,8% bereikt. Het vsv-percentage binnen bol is lager dan binnen bbl (respectievelijk 6,6% en 9,7%).

Tabel 11: nieuwe vsv'ers in het mbo per onderwijssoort en -niveau in 2010-2011 ten opzichte van 2005-2006

Bron: DUO

	2005-2006			2010-2011			% vsv ontwikkeling t.o.v. 2005-2006
	Aantal deelnemers	Aantal vsv	% vsv	Aantal deelnemers	Aantal vsv	% vsv	
Totaal (exclusief vavo)	389.711	36.274	9,3	395.609	28.566	7,2	-21,2
Bol 1	12.592	4.577	36,3	8.699	2.976	34,2	-35,0
Bol 2	63.160	9.382	14,9	59.305	7.567	12,8	-19,3
Bol 3	67.919	4.586	6,8	74.186	3.704	5,0	-19,2
Bol 4	169.605	7.762	4,6	175.684	6.576	3,7	-15,3
Bbl 1	3.095	1.306	42,2	2.541	1.099	43,3	-15,8
Bbl 2	37.219	5.810	15,6	34.836	4.575	13,1	-21,3
Bbl 3	24.893	1.559	6,3	27.169	1.043	3,8	-33,1
Bbl 4	7.026	452	6,4	8.107	323	4,0	-28,5
Examenleerling 1	134	81	60,4	225	92	40,9	13,6
Examenleerling 2	1.413	385	27,2	1.827	328	18,0	-14,8
Examenleerling 3	1.655	235	14,2	1.653	135	8,2	-42,6
Examenleerling 4	1.000	139	13,9	1.377	148	10,7	6,5
Vavo	8.404	1.188	14,1	7.037	1.061	15,1	-10,7

Tabel 12: nieuwe vsv'ers in het mbo per sector in 2010-2011 ten opzichte van 2005-2006

Bron: DUO

	2005-2006			2010-2011			% vsv ontwikkeling t.o.v. 2005-2006
	Deelnemers	Aantal vsv	% vsv	Deelnemers	Aantal vsv	% vsv	
MBO totaal (exclusief vavo)	389.711	36.274	9,3	395.609	28.566	7,2	-21,2
Economie	142.857	15.474	10,8	138.655	10.933	7,9	-29,3
Techniek	104.439	9.102	8,7	106.897	6.817	6,4	-25,1
Zorg en welzijn	117.796	8.337	7,1	120.650	6.842	5,7	-17,9
Landbouw	19.785	1.462	7,4	22.030	1.390	6,3	-4,9
Combinatie	4.834	1.899	39,3	7.377	2.584	35,0	36,1

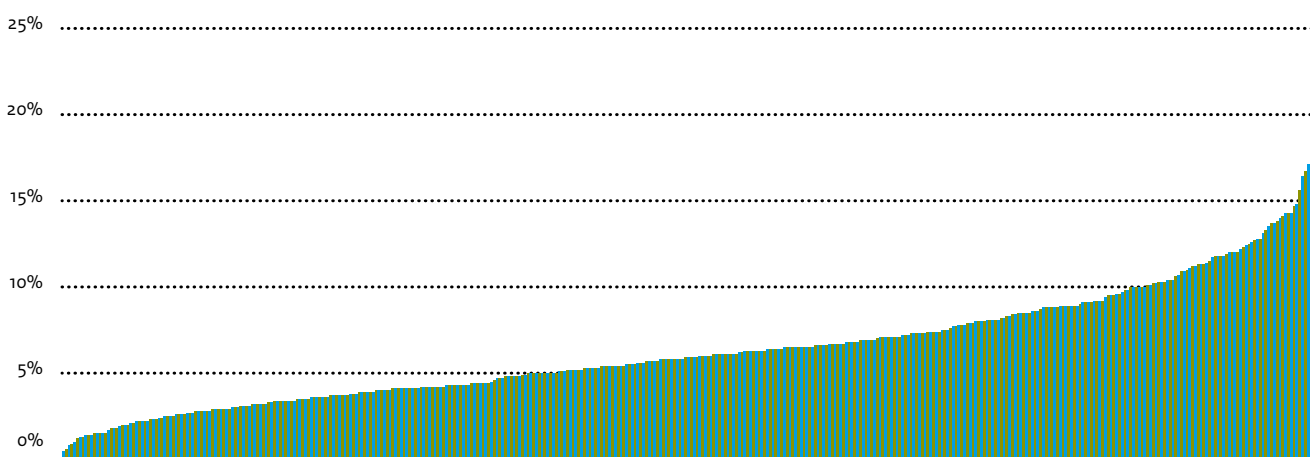
Doorstroomuitval

Sommige jongeren verlaten het onderwijs binnen een jaar nadat ze voor het eerst bij een mbo-instelling staan ingeschreven. Door het onderwijsnummer van de jongeren is te zien op welke vo-scholen zij zaten, voordat ze naar het mbo gingen. Op die manier is vast te stellen hoe groot de doorstroomuitval van het vo naar het mbo is. Wanneer wordt gekeken naar de vo-scholen waar de jongeren vandaan komen die binnen een jaar in het mbo uitvallen, dan zijn grote verschillen zichtbaar tussen de scholen. De doorstroomuitval per vo-school loopt uiteen van 0,5% tot 22,2%. Dit betekent dat 0,5% tot 22,5% van alle leerlingen die in 2010-2011 van een bepaalde vo-school naar het mbo zijn doorgestroomd binnen een jaar is uitgevallen. Een warme overdracht en gedeelde verantwoordelijkheid

van vo-scholen en mbo-instellingen kunnen deze percentages omlaag brengen.

In figuur 10 zijn vsv'ers herleid naar hun vo-school die per 1 oktober 2010 voor het eerst ingeschreven stonden bij een mbo-instelling en op 1 oktober 2011 zijn uitgevallen. De percentages die zijn opgenomen geven de doorstroomuitval aan van alle leerlingen die per vo-school naar het mbo zijn gegaan. Voor elke school met twintig leerlingen of meer die naar het mbo zijn gegaan per 1 oktober 2010, is in dit figuur een afzonderlijk streepje opgenomen. Het percentage doorstroomuitval wordt niet opgenomen in de nieuwe prestatie-subsidie. Wel zal dit in meer informatieproducten worden opgenomen. Hierbij kunnen vo-scholen bij naam worden genoemd.

Figuur 10: doorstroomuitval, percentage vsv'ers per vo-school dat binnen een jaar na inschrijving op het mbo is uitgevallen in 2010-2011
Bron: DUO

Nieuwe vsv'ers in het vo

- De grootste groep nieuwe vsv'ers in het vo komt uit het vmbo 3-4 (34,8%). Ook komen grote groepen nieuwe vsv'ers in het vo uit havo 3-5 (17,6%) en brug 1-2 (17,1%).
- De grootste afname van het aantal vsv'ers ten opzichte van 2005-2006 is in lwoo 1-2 (63,7%), lwoo 3-4 (55,9%) en vmbo 3-4 (54,0%).
- De vsv-percentages binnen brug 1-2, lwoo 1-2, brug 3 en vwo 3-6 liggen ruim onder het landelijk- en vo-gemiddelde.

Tabel 13: nieuwe vsv'ers in het vo naar onderwijssoort 2010-2011 ten opzichte van 2005-2006
Bron: DUO

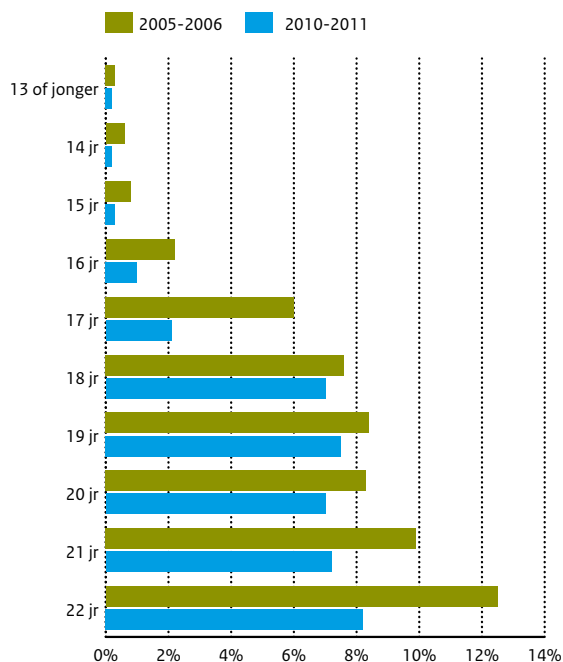
	2005-2006			2010-2011			% vsv ontwikkeling t.o.v. 2005-2006
	Aantal deelnemers	Aantal vsv	% vsv	Aantal deelnemers	Aantal vsv	% vsv	
Vo totaal	908.652	15.219	1,7	915.016	8.941	1,0	-41,3
Brug 1-2	337.038	1.817	0,5	333.223	1.528	0,5	-15,9
Lwoo 1-2	54.627	1.080	2,0	52.029	392	0,8	-63,7
Brug 3	6.444	19	0,3	5.843	17	0,3	-10,5
Lwoo 3-4	43.845	2.814	6,4	45.937	1.242	2,7	-55,9
Vmbo 3-4	181.890	6.773	3,7	154.267	3.114	2,0	-54,0
Havo 3-5	136.097	1.774	1,3	154.154	1.570	1,0	-11,5
Vwo 3-6	148.711	942	0,6	165.668	960	0,6	1,9
Vm2				3.895	118	3,0	

¹ In dit figuur zijn alleen vo-scholen opgenomen waarvan 20 of meer leerlingen per 1 oktober 2010 zijn doorgestroomd naar het mbo.

6. Achtergrondkenmerken vsv'ers

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste achtergrondkenmerken weergegeven van vsv'ers op basis van de cijfers op landelijk niveau. Ook wordt aandacht besteed aan jeugdwerkloosheid onder de totale groep vsv'ers. Tot slot komt het aandeel nieuwe vsv'ers dat wordt verdacht van een misdrijf aan bod.

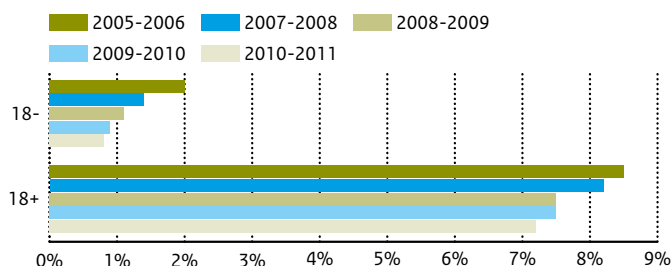
Figuur 11: ontwikkeling percentage nieuwe vsv'ers naar leeftijd in 2010-2011 ten opzichte van 2005-2006
Bron:DUO

Leeftijd

- Absoluut gezien is het aantal vsv'ers bij 18-jarigen het grootst. Ten opzichte van 2005-2006 is deze groep afgenomen met 1,5%.
- Ruim de helft van het aantal nieuwe vsv'ers is 18 of 19 jaar.
- De grootste reductie is behaald bij jongeren onder de 18 jaar (60,7%).

Figuur 12: ontwikkeling van het percentage nieuwe vsv'ers onder jongeren van 18-min en 18-plus in 2007-2008 t/m 2010-2011 ten opzichte van 2005-2006
Bron:DUO

Tabel 14: nieuwe vsv'ers naar leeftijd in 2010-2011 ten opzichte van 2005-2006
Bron: DUO

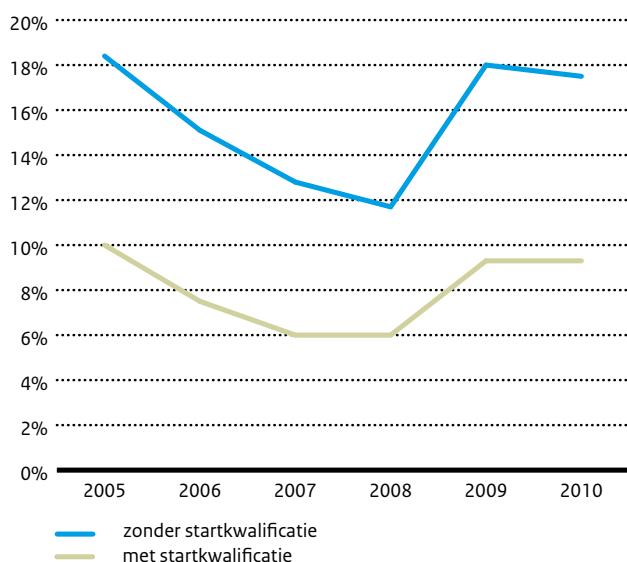
	2005-2006			2010-2011			% vsv ontwikkeling t.o.v. 2005-2006
	Deelnemers	Aantal vsv	% vsv	Deelnemers	Aantal vsv	% vsv	
Totaal	1.306.767	52.681	4,0	1.317.662	38.568	2,9	-26,8
13 of jonger	150.227	467	0,3	154.934	258	0,2	-44,7
14 jaar	188.583	1.095	0,6	182.828	446	0,2	-59,3
15 jaar	192.014	1.450	0,8	179.549	535	0,3	-63,1
16 jaar	189.645	4.181	2,2	181.775	1.886	1,0	-54,9
17 jaar	179.552	10.759	6,0	183.073	3.923	2,1	-63,5
18 jaar	150.361	11.465	7,6	161.174	11.298	7,0	-1,5
19 jaar	105.113	8.796	8,4	110.137	8.214	7,5	-6,6
20 jaar	76.565	6.358	8,3	80.218	5.640	7,0	-11,3
21 jaar	47.002	4.632	9,9	52.132	3.772	7,2	-18,6
22 jaar	27.705	3.476	12,5	31.842	2.596	8,2	-25,3

Jeugdwerkloosheid

- Jongeren zonder startkwalificatie zijn vaker werkloos dan jongeren met een startkwalificatie. Het percentage werklozen ligt onder de gehele groep vsv'ers ongeveer twee keer zo hoog. Ook fluctueert het percentage werklozen onder de gehele groep vsv'ers meer.
- De gevolgen van de economische recessie in 2009 zijn goed te zien in het percentage werklozen onder jongeren. Jongeren zonder startkwalificatie zijn het meest getroffen.
- Van de mannen van 15 tot 23 jaar zonder startkwalificatie was in 2010 16,9% werkloos. Dat is 6,3 procentpunt hoger dan het percentage werkloze mannen met een startkwalificatie (10,6%).
- 18,5% van de vrouwen tussen de 15 en 23 jaar zonder startkwalificatie was in 2010 werkloos. Bij vrouwen met een startkwalificatie ligt het werkloosheidspercentage aanzienlijk lager (8,1%).

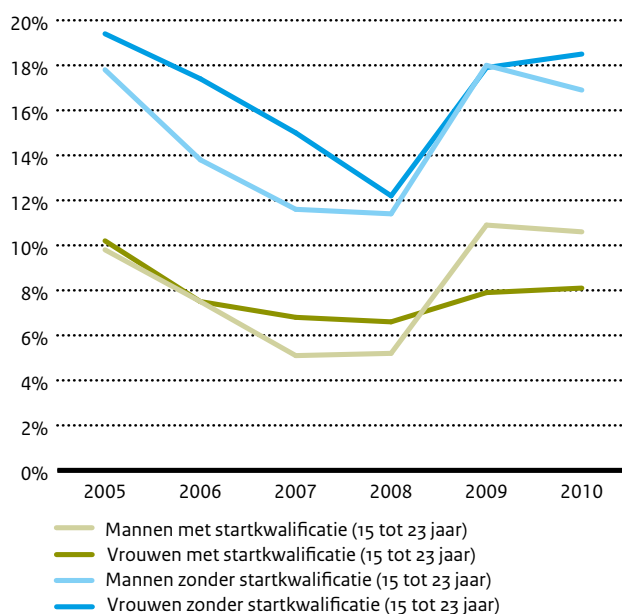
Figuur 13: percentage jeugdwerkloosheid onder 15- tot 23-jarigen van 2005 tot 2010

Bron: CBS, EBB 2005-2010

Figuur 14: percentage jeugdwerkloosheid van 15- tot 23-jarigen naar geslacht van 2005 tot 2010

Bron: CBS, EBB 2005-2010

Tabel 15: percentage jeugdwerkloosheid van 15- tot 23-jarigen naar geslacht

Bron: CBS, EBB 2005 tot 2010

	% mannen met startkwalificatie (15 tot 23 jaar)	% mannen zonder startkwalificatie (15 tot 23 jaar)	% vrouwen met startkwalificatie (15 tot 23 jaar)	% vrouwen zonder startkwalificatie (15 tot 23 jaar)
2005	9,8	17,8	10,2	19,4
2006	7,5	13,8	7,5	17,4
2007	5,1	11,6	6,8	15,0
2008	5,2	11,4	6,6	12,2
2009	10,9	18	7,9	17,9
2010	10,6	16,9	8,1	18,5

¹ In juli 2010 heeft het CBS een nieuwe methode ingevoerd voor het berekenen van de werkloosheidscijfers. Met deze nieuwe methode is het CBS voor het eerst in staat om maandcijfers te maken over de werkloosheid. Om de kwartaal- en jaarcijfers uit de EBB te laten aansluiten op deze nieuwe werkloosheidscijfers, is een verbetering van de weging doorgevoerd. Dit betekent dat alle kwartaal- en jaarcijfers op basis van de EBB vanaf 2001 zijn herzien. De jaren vóór 2001 zijn niet gereviseerd en betreffen de eerder gepubliceerde cijfers.

Etniciteit¹

- Van alle deelnemers is 22,3% allochtoon, terwijl 38,9% van de nieuwe vsv'ers allochtoon is.
- Het vsv-percentage ligt onder allochtonen hoger dan onder autochtonen (respectievelijk 5,1% en 2,3%).
- Het aantal vsv'ers is onder allochtonen jongeren minder hard gedaald dan onder autochtonen (respectievelijk 18,2% en 31,4%). Het vsv-percentage van jongeren met een Surinaamse achtergrond is wel sterk gedaald (29,3%).
- Het vsv-percentage ligt bij niet-westerse allochtonen hoger dan bij westerse allochtonen (respectievelijk 5,1% en 3,9%).
- Het percentage vsv'ers met een Arubaans of Antilliaanse achtergrond is hoog (7,0%) en daalt minder snel dan het landelijk gemiddelde (-6,0% ten opzichte van het landelijk gemiddeld van -26,8%).

Tabel 16: nieuwe vsv'ers naar etniciteit in 2010-2011 ten opzichte van 2005-2006

Bron: DUO

	2005-2006			2010-2011			% vsv ontwikkeling t.o.v. 2005-2006
	Deelnemers	Aantal vsv	% vsv	Deelnemers	Aantal vsv	% vsv	
Totaal	1.306.767	52.681	4,0	1.317.662	38.568	2,9	-26,8
Autochtoon	1.020.389	34.319	3,4	1.023.532	23.548	2,3	-31,4
Allochtoon	286.378	18.362	6,4	294.130	15.020	5,1	-18,2
Westerse allochtonen	81.626	4.131	5,1	78.549	3.032	3,9	-26,6
Niet-westerse allochtonen	201.658	13.350	6,6	212.423	10.838	5,1	-18,8
Onbekend	3.094	882	28,5	3.158	1.150	36,4	30,4

Tabel 17: nieuwe vsv'ers naar niet-westerse achtergrond in 2010-2011 ten opzichte van 2005-2006

Bron: DUO

	2005-2006			2010-2011			% vsv ontwikkeling t.o.v. 2005-2006
	Deelnemers	Aantal vsv	% vsv	Deelnemers	Aantal vsv	% vsv	
Totaal	201.658	13.350	6,6	212.423	10.838	5,1	-18,8
Suriname	38.557	2.671	6,9	35.769	1.890	5,3	-29,3
Aruba/Ned. Antillen	15.479	1.183	7,6	15.976	1.112	7,0	-6,0
Turkije	44.734	2.672	6,0	49.010	2.335	4,8	-12,6
Marokko	41.153	2.723	6,6	43.253	2.390	5,5	-12,2
Overig niet-westerse allochtonen	61.735	4.100	6,6	68.415	3.111	4,5	-24,1

¹ Autochtoon: Persoon van wie beide ouders in Nederland zijn geboren, ongeacht het land waar iemand zelf is geboren.

Allochtoon: Persoon van wie ten minste één ouder in het buitenland is geboren.

Niet-westerse allochtoon: Allochtoon met als herkomstsgroepering één van de landen in de werelddelen: Afrika, Latijns-Amerika en Azië (excl. Indonesië en Japan) of Turkije.

Westerse allochtoon: Allochtoon met als herkomstsgroepering één van de landen in de werelddelen Europa (excl. Turkije), Noord-Amerika en Oceanië of Indonesië of Japan.

Verdacht van een misdrijf

- Relatief meer vsv'ers zijn verdacht van een misdrijf¹ dan niet-vsv'ers. Dit geldt zowel voor het vo als het mbo.
- In het vo is 14,1% van de vsv'ers verdacht geweest van een misdrijf. Van de niet-vsv'ers is 2,3% verdacht geweest van een misdrijf. Relatief veel vsv'ers die zijn uitgevallen in het vmbo leerjaar 3 en 4 zijn verdacht geweest van een misdrijf (respectievelijk 27,4% en 16,7%).
- In het mbo is 24,9% van de vsv'ers verdacht geweest van een misdrijf, terwijl 9,1% van de niet-vsv'ers verdacht was van een misdrijf. Vooral de percentages jongeren die verdacht zijn geweest van een misdrijf liggen hoog onder vsv'ers uit het mbo 1 (37,0%) en mbo 2 (28,7%).

Tabel 18²: nieuwe vsv'ers verdacht van een misdrijf naar leerjaar en niveau in 2009-2010

Bron: CBS (cijfers 2009-2010)/Korps Landelijke Politiediensten (2007-2009)

	vsv'ers	% vsv'ers	niet-vsv'ers	% niet-vsv'ers
Nederland	9.380	21,9	55.120	4,3
Totaal vo	1.480	14,1	20.390	2,3
Vo leerjaar 1-2	300	10,5	3.820	1,0
Vo vmbo leerjaar 3	360	27,4	5.450	5,3
Vo vmbo leerjaar 4	670	16,7	6.470	6,5
Vo havo 3-5/vwo 3-6 (incl. algemeen leerjaar)	150	6,5	4.650	1,5
Totaal mbo	7.470	24,9	33.420	9,1
Mbo 1	1.630	37,0	2.100	26,4
Mbo 2	3.800	28,7	12.870	14,9
Mbo 3	880	17,3	8.070	8,3
Mbo 4	1.160	16,1	10.380	5,9
Vavo	440	18,7	1.300	9,4

¹ Onder 'verdacht van een misdrijf' wordt verstaan een geregistreerd proces-verbaal in de kalenderjaren 2007, 2008 en/of 2009.

² De tabel betreft een onderzoekspopulatie van leerlingen jonger dan 23 jaar behorende tot de Nederlandse bevolking. De aantallen zijn afgerond op tientallen, hierdoor kan een optelling afwijken van het totaal. Percentages zijn berekend aan de hand van de onafgeronde aantallen.

7. Bronnen en berekeningswijze

Persoonsgebonden onderwijsnummer

Alle jongeren die in Nederland bekostigd onderwijs volgen, hebben een persoonsgebonden onderwijsnummer. Hiermee kunnen leerlingen worden gevolgd. Persoonskenmerken zoals leeftijd, geslacht, etniciteit en onderwijsniveau zijn ook aan dit nummer gekoppeld. Voor het bekostigd onderwijs zijn deze gegevens opgeslagen in het Basisregister Onderwijs (BRON). Op basis van het geanonimiseerde onderwijsnummer wordt voortijdig schoolverlaten op landelijk, regionaal, gemeentelijk en instellingsniveau in kaart gebracht. Met deze berekeningsmethode is vanaf 2005 een constante en betrouwbare vergelijking tussen jaren mogelijk en zijn trends goed zichtbaar. De convenanten *Aanval op Schooluitval 2008-2011* zijn op basis van deze berekeningsmethode afgesloten.

Voorlopige en definitieve cijfers

Elk voorjaar informeert het ministerie van OCW de Tweede Kamer over de voorlopige vsv-cijfers van het voorgaande schooljaar. De inhoud van deze bijlage is gebaseerd op de voorlopige cijfers van het schooljaar 2010-2011. De vsv-cijfers zijn pas definitief wanneer er op de, door de onderwijsinstellingen aangeleverde, in- en uitschrijvingsgegevens een accountantsverklaring is afgegeven. De definitieve cijfers worden negen maanden na de voorlopige cijfers bekend gemaakt in de VSV-Atlas.

Landelijke en regionale cijfers

Een beperkte groep jongeren wordt meegenomen als vsv'er in de berekeningsmethode terwijl ze wel een opleiding volgen. Dit komt omdat de onderwijssectoren waar deze leerlingen onderwijs volgen (nog) niet met het persoonsgebonden onderwijsnummer werken. Het landelijke vsv-cijfer kan voor een gedeelte van deze jongeren worden gecorrigeerd, omdat er op landelijk niveau aanvullende informatie bekend is. Deze correcties zijn nog niet mogelijk op de cijfers op regionaal, gemeentelijk en onderwijsinstellingsniveau.

Het landelijk vsv-cijfer wordt gecorrigeerd met het aantal leerlingen dat binnen een schooljaar overstapt naar het voortgezet speciaal onderwijs (vso). Dit is mogelijk vanaf schooljaar 2009-2010 door de invoering van BRON-vso. Er zijn geen correcties mogelijk voor eerdere jaren. Zodoende ontstaat er in 2009-2010 een kleine breuk in de tijdreeks.

Wanneer een leerling gedurende een schooljaar het onderwijs verlaat, zonder startkwalificatie, dan wordt deze leerling gerekend als voortijdig schoolverlater (vsv'er). Jaarlijks wordt er op 1 oktober (t) gekeken welke leerlingen het voorgaande jaar (t-1) stonden ingeschreven. Wanneer een leerling op 1 oktober (t) niet meer ingeschreven staat en nog niet in het bezit is van een startkwalificatie, dan is dit volgens de definitie een voortijdig schoolverlater. Leerlingen die gedurende het schooljaar uitvallen, maar op 1 oktober weer zijn ingeschreven worden niet aangemerkt als voortijdig schoolverlater.¹

Het verscherpen van de meetsystematiek is onderdeel van het vsv-beleid.

Het landelijke vsv-cijfer wordt verder gecorrigeerd met het aantal examendeelnemers, overige niet-bekostigde mbo-deelnemers en vavo-deelnemers. Examendeelnemers en overige niet-bekostigde mbo-deelnemers zijn deelnemers die wel onderwijs volgen aan een mbo-instelling, maar waarvoor de instelling geen bekostiging aanvraagt.

De cijfers in deze Bijlage op landelijk niveau zijn volgens de landelijke berekeningsmethode tot stand gekomen. De cijfers in de Bijlage op regionaal, gemeentelijk en instellingsniveau zijn volgens de regionale berekeningsmethode tot stand gekomen. Dat wil zeggen dat ze uitsluitend zijn gebaseerd op de in- en uitschrijvingen die onderwijsinstellingen aan DUO aanleveren voor bekostiging. De correcties zoals toegepast op landelijk niveau zijn hier niet toe te passen.²

Het ontbreken van de examendeelnemers, de overige niet-bekostigde deelnemers en de vavo-deelnemers in de berekening voor de convenanten verlaagt het aantal nieuwe vsv'ers. Dat komt omdat deze deelnemers aan het begin van het schooljaar niet worden meegeteld en daarom geen nieuwe voortijdig schoolverlaters kunnen worden. Aan de andere kant worden de deelnemers die, zonder een startkwalificatie, doorstromen als examendeelnemer, als overige niet-bekostigde deelnemer of als deelnemer aan het vso,

¹ Dit is de berekeningswijze van vsv'er zoals gedefinieerd in de convenanten *Aanval op Schooluitval 2008-2011*. Binnen de RMC-wetgeving geldt echter dat een leerling als vsv'er wordt gemeld en geregistreerd zodra deze een maand ongeoorloofd afwezig is geweest van een opleiding.

² Hierbij moet worden aangetekend dat voor regio's, instellingen en sectoren geldt dat wanneer in het peiljaar reeds sprake was van een laag vsv-percentage, dit invloed heeft op de behaalde reductie.

wel geteld als nieuwe vsv'er. Dit geeft een verhogend effect op het aantal vsv'ers. Het verhogende effect is groter dan het verlagende effect. Daarom worden er op regionaal, gemeentelijk en instellingsniveau per saldo meer nieuwe vsv'ers geteld dan op landelijk niveau.

Nieuwe meetsystematiek vanaf 2012-2013

Bij de interpretatie van de vsv-cijfers moet worden bedacht dat de schoolcarrière van een kleine groep jongeren (0,2%-0,3% van de 1,3 miljoen jongeren in het vo en mbo) nog niet volledig in beeld is. Het aantal nieuwe vsv'ers wordt daardoor te hoog vastgesteld. De redenen hiervoor zijn:

- algemeen particulier vo-onderwijs
- particulier mbo-onderwijs,
- de politieschool
- opleidingen bij Defensie (niet via een ROC)
- onderwijs aan gedetineerde jongeren
- overstap naar onderwijs in het buitenland tijdens of na het voortgezet of middelbaar beroepsonderwijs
- een deel van de zogenaamde 'nieuwkomers' die na een periode op school in Nederland terugkeren naar het land van herkomst

- jongeren die tijdens het voortgezet of middelbaar beroepsonderwijs een vrijstelling op de Leerplichtwet krijgen op basis van hun lichamelijke of psychische gesteldheid
- jongeren die na hun mbo 1 diploma een baan hebben gevonden van tenminste 12 uur per week.

In 2010 zijn enkele onderzoeken uitgevoerd naar de omvang van de zogenaamde witte vlekken. Er wordt wetgeving voorbereid om via het Basisregister Onderwijs en via een landelijke registratie van vrijstellingen op de Leerplichtwet een correctie van de vsv-cijfers mogelijk te maken op regionaal en schoolniveau. De wetgeving om het niet-bekostigde onderwijs in BRON op te nemen is onlangs afgerond. Het streven is om over schooljaar 2012-2013 de verbeterde meetsystematiek op instellingsniveau te presenteren. Aangezien deze situatie op regionaal niveau al aanwezig was in de nulmeting van het lopende convenant (2005-2006), heeft dit voor de berekening van de prestatiesubsidie geen gevolgen.

Tabel 19: categorieën deelnemers die wel of niet worden geteld als vsv'ers in de verschillende berekeningswijzen

	Landelijke cijfers	Regionale cijfers
Leerlingen ouder dan 22 jaar (t+1)	Nee	Nee
In buitenland wonende	Nee	Nee
Emigratie	Nee	Nee
Overledenen	Nee	Nee
Personen uitgeschreven uit GBA	Nee	Nee
Leerlingen uit Praktijkonderwijs	Nee	Nee
Examen deelnemers en overige niet voor bekostiging aangemelde mbo-deelnemers	Ja	Nee
Uitval vanuit vavo	Ja	Nee
Internationaal Baccalaureaat/ Engelse stroom	Nee	Nee
Inschatting doorstroom vso en declaratie-pro	Ja	Nee

Index tabellen en figuren

Figuur 1: nationale doelstelling en realisatie absoluut aantal nieuwe vsv'ers	2	Tabel 1: nationale realisatie nieuwe vsv'ers in aantallen en percentages	2
Figuur 2: RMC-regio's, realisatie reductie nieuwe vsv'ers in 2010-2011 ten opzichte van 2005-2006	3	Tabel 2: RMC-regio's, ontwikkeling nieuwe vsv'ers in 2010-2011 ten opzichte van 2005-2006	4
Figuur 3: RMC-regio's, percentage nieuwe vsv'ers in 2010-2011	3	Tabel 3: RMC-regio's, nieuwe vsv'ers naar niveau in 2009-2010	6
Figuur 4: de ontwikkeling, het vsv-percentage en absolute aantal vsv'ers per RMC-regio in 2010-2011	5	Tabel 4: RMC-regio's, nieuwe vsv'ers naar niveau in 2010-2011	7
Figuur 5: nieuwe vsv'ers naar gemeentegrootte in 2010-2011	9	Tabel 5: nieuwe vsv'ers naar 18-min en 18-plus in 2010-2011	8
Figuur 6: totaal van mbo-instellingen naar procentuele ontwikkeling in 2010-2011 ten opzichte van 2005-2006	12	Tabel 6: gemeenten, ontwikkeling nieuwe vsv'ers in 2010-2011 ten opzichte van 2005-2006	10
Figuur 7: totaal van vo-scholen naar procentuele ontwikkeling in 2010-2011 ten opzichte van 2005-2006	12	Tabel 7: aandachtswijken, een overzicht van de nieuwe vsv'ers in 2010-2011 ten opzichte van 2005-2006	11
Figuur 8: de relatieve ontwikkeling, het vsv-percentage en het absoluut aantal nieuwe vsv'ers per mbo-instelling in 2010-2011 ten opzichte van 2005-2006	15	Tabel 8: totaal overzicht vsv-cijfers mbo-instellingen in 2010-2011 ten opzichte van 2005-2006	13
Figuur 9: totale groep nieuwe vsv'ers naar schoolsoort in 2010-2011	18	Tabel 9: nieuwe vsv'ers naar niveau in het mbo in 2010-2011	16
Figuur 10: doorstroomuitval, percentage vsv'ers per vo-school dat binnen een jaar na inschrijving op het mbo is uitgevallen in 2010-2011	20	Tabel 10: nieuwe vsv'ers naar onderwijsniveau en diplomakenmerken in 2010-2011 ten opzichte van 2005-2006	18
Figuur 11: ontwikkeling percentage nieuwe vsv'ers naar leeftijd in 2010-2011 ten opzichte van 2005-2006	21	Tabel 11: nieuwe vsv'ers in het mbo per onderwijssoort en -niveau in 2010-2011 ten opzichte van 2005-2006	19
Figuur 12: ontwikkeling van het percentage nieuwe vsv'ers onder jongeren van 18-min en 18-plus in 2007-2008 t/m 2010-2011 ten opzichte van 2005-2006	21	Tabel 12: nieuwe vsv'ers in het mbo per sector in 2010-2011 ten opzichte van 2005-2006	19
Figuur 13: percentage jeugdwerkloosheid onder 15- tot 23-jarigen van 2005 tot 2010	22	Tabel 13: nieuwe vsv'ers in het vo naar onderwijssoort en -niveau in 2010-2011 ten opzichte van 2005-2006	20
Figuur 14: percentage jeugdwerkloosheid van 15- tot 23-jarigen naar geslacht van 2005 tot 2010	22	Tabel 14: nieuwe vsv'ers naar leeftijd in 2010-2011 ten opzichte van 2005-2006	21
		Tabel 15: percentage jeugdwerkloosheid van 15- tot 23-jarigen naar geslacht	22
		Tabel 16: nieuwe vsv'ers naar etniciteit in 2010-2011 ten opzichte van 2005-2006	23
		Tabel 17: nieuwe vsv'ers naar niet-westerse achtergrond in 2010-2011 ten opzichte van 2005-2006	23
		Tabel 18: nieuwe vsv'ers verdacht van een misdrijf naar leerjaar en niveau in 2009-2010	24
		Tabel 19: categorieën deelnemers die wel of niet worden geteld als vsv'ers in de verschillende berekeningswijzen	26

Index afkortingen en begrippen

AOC	<i>Agrarisch Opleidingscentrum</i>
bbl	<i>beroepsbegeleidende leerweg (in het mbo)</i>
bol	<i>beroepsopleidende leerweg (in het mbo)</i>
BRON	<i>Basisregister Onderwijs</i>
brug	<i>brugklas</i>
CBS	<i>Centraal Bureau voor de Statistiek</i>
DUO	<i>Dienst Uitvoering Onderwijs</i>
EBB	<i>Enquête Beroepsbevolking</i>
G4	<i>4 grootste gemeenten van Nederland</i>
G32	<i>Samenwerkingsverband van 33 (middel)grote gemeenten</i>
GBA	<i>Gemeentelijke Basisadministratie</i>
havo	<i>hoger algemeen voortgezet onderwijs</i>
hbo	<i>hoger beroepsonderwijs</i>
KLPD	<i>Korps Landelijke Politie Diensten</i>
lwoo	<i>leerwegondersteunend onderwijs</i>
mbo	<i>middelbaar beroepsonderwijs</i>
mbo 1	<i>middelbaar beroepsonderwijs niveau 1</i>
mbo 2	<i>middelbaar beroepsonderwijs niveau 2</i>
mbo 3	<i>middelbaar beroepsonderwijs niveau 3</i>
mbo 4	<i>middelbaar beroepsonderwijs niveau 4</i>
mbo-instelling	<i>middelbaar beroepsonderwijs instelling</i>
pro	<i>praktijkonderwijs</i>
RMC	<i>Regionaal Meld- en Coördinatiefunctie</i>
ROC	<i>Regionaal Opleidingscentrum</i>
vavo	<i>voortgezet algemeen volwassenenonderwijs</i>
vm2	<i>samenvoeging van de bovenbouw van de basisberoepsgerichte leerweg van het vmbo met de opleiding mbo 2</i>
vmbo	<i>voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs</i>
vo	<i>voortgezet onderwijs</i>
vo-school	<i>voortgezet onderwijsschool</i>
vso	<i>voortgezet speciaal onderwijs</i>
vsv	<i>voortijdig schoolverlaten</i>
vsv'er	<i>voortijdig schoolverlater</i>
vwo	<i>voorbereidend wetenschappelijk onderwijs</i>
wo	<i>wetenschappelijk onderwijs</i>

Bijlage VSV-brief 2012

Nieuwe voortijdig schoolverlaters
Convenantjaar 2010-2011
Voorlopige cijfers

Meer informatie over de vsv-cijfers bij het Informatiecentrum
Onderwijs van DUO:

Mail naar voortijdigschoolverlaten@ocwduo.nl of bel op
werkdagen van 8.30 - 12.00 uur en van 13.00 - 17.00 uur naar
079 - 323 2444 (voortgezet onderwijs) en 079 - 323 2666
(middelbaar beroepsonderwijs).

Productie:

Projectdirectie Voortijdig Schoolverlaten
www.aanvalopschooluitval.nl
www.vsvverkenner.nl

Ontwerp:

Balyon, www.balyon.com

Bron:

DUO, www.ocwduo.nl

Druk:

Vijfkeerblauw

Uitgave:

Februari 2012